

Grant Thornton informerer

Nr. 3/2014

Din samarbeidspartner innen revisjon, regnskap, skatt og rådgivning - et kunnskapshus i vekst.

Vi håper alle våre lesere har nytt godt av en sjelden fin sommer her hjemme. Nå er høsten over oss og med den kommer det erfaringsmessig justeringer av rammebetingelsene for vårt næringsliv. Her kan nevnes at fra og med 1. juli 2014 er kravet om originalbilag for reiseregninger og utleggsoppstillinger i Skattebetalingsforskriften opphevet. Dette tilrettelegger for elektronisk overføring av grunnlagsdata fra arbeidstaker til arbeidsgiver og for videre elektronisk behandling hos arbeidsgiver. Dette sammenholdt med tilretteleggelse for elektronisk behandling av dokumentasjon etter a-opplysningsloven er antatt å medføre vesentlige besparelser for næringslivet. Dere kan lese mer om temaet under overskriften «Krav til originalbilag oppheves».

Den generelle skattesatsen i Norge er fra og med 2014 redusert fra 28 % til 27 %. Det er forventet at skattetrykket i Norge skal reduseres ytterligere de kommende årene. Dette blant annet ved sammenligning med Sverige hvor den generelle skattesatsen for tiden er 22 % og det er fremmet forslag om å redusere satsen til 16,5 %, da uten fradrag for renteutgifter ved skatteberegningen. Vi ser med interesse frem mot Scheelutvalgets rapport som forventes avlagt 2. desember.

Grant Thornton vokser og det er vi stolte over. Grant Thornton Management Consultants AS har kjøpt alle utestående aksjer i selskapet Regnskap & PC Kompetanse AS, med dette mer enn doubler vi antall ansatte innen regnskap og rapporteringstjenester til 16 ansatte.

God lesning!

Frede Baumann
Partner
Grant Thornton Revisjon AS

Grant Thornton Informerer

Grant Thornton informerer

Utgitt i samarbeid med
DnR Kompetanse AS

Kontaktinformasjon Grant Thornton

Grant Thornton Revisjon AS
Jan Møller
Bogstadveien 30
N-0355 Oslo
Tlf. 22 20 04 00
Faks. 22 20 04 10
e-post: oslo@grant.thornton.no
www.grant.thornton.no

Kontaktinformasjon DnR Kompetanse

DnR Kompetanse AS
Postboks 2914 Solli
N-0230 Oslo
Tlf. 23 36 52 00
Faks. 23 36 52 02
forlag@revisorforeningen.no

Redaksjon

Redaktør Alf Asklund, tlf. 23 36 52 43
alf.asklund@revisorforeningen.no

Redaksjonsutvalg

Advokat Tom Larsen
Rådgiver Britt Torunn Hove
Rådgiver Børge Busvold
Rådgiver Camilla Brunfelt

Utgivelsesplan 2014

Nr. 1 - Tirsdag 4. mars
Nr. 2 - Fredag 6. juni
Nr. 3 - Fredag 3. oktober
Nr. 4 - Mandag 8. desember

Produksjon

07 Gruppen a.s.

www.grant.thornton.no

AKTUELLE DATOER

10. oktober

Merverdiavgiftsoppgaven – frist for levering og betaling.

15. oktober

Skatteoppgjørene – siste pulje sendes ut (personlige skattytere og selskaper).

5. november

Frist for betaling av restskatt
1. termin for skatteoppgjøret
15. oktober.

15. november

Betaling av forskuddsskatt for personlige skattytere.

17. november

Arbeidsgiveravgift og skatte-
trekk – frist for levering og
betaling.

26. november

Klagefrist for skatteoppgjøret
15. oktober.

10. desember

Merverdiavgiftsoppgaven – frist
for levering og betaling.

Frist for betaling av restskatt
2. termin for skatteoppgjøret
15. oktober.

INNHold>03>2014

Nesten slutt på smoking i skattelistene

Side 4

MVA OG Utleie av fast
eiendom:

Nye regler om frivillig registrering

Side 6

Aksjonærlån blir mindre gunstig

Side 7

SMÅ VIRKSOMHETER:
Næringsvirksomhet
og sykepenger

Side 8

790 GEBYRER SÅ LANGT:

Mange feil i personallistene

Side 12

Elektronisk dokumentasjon av reise

Side 14

Større valgfrihet med fripoliser

Side 16

Aktuelle satser

Side 18

Attraktive frynsegoder

Side 20

Forsinket levering av ligningspapirer

Side 25

Slik utarbeider du en god kontantstrømoppstilling

Side 27

Nesten slutt på snoking i skattelistedene

NYE REGLER INNEBÆRER AT SKATTYTER får se hvem som har søkt opp opplysninger om ham i skattelistedene. Da vil de fleste trolig tenke seg nøye om før de gjør søk uten god grunn.

Rådgiver skatt
Børge Busvold,
Revisorforeningen

Da pressen fra 2007 fikk tilgang til skattelistedene i elektronisk form og kunne offentliggjøre dem i søkbar form på sine egne nettsider, tok omfanget av snoking i skattelistedene helt av. Det ble ganske klart at reglene måtte strammes inn, og fra 2011 har skattelistedene bare vært tilgjengelige på skatteetatens egne nettsider og det har bare vært mulig å søke på én og én skattyter om gangen. For å gjøre søk har man dessuten måttet logge seg inn på Skatteetatens hjemmeside med MinID, BankID, Buypass eller Commfides.

Betydelig antall søk

Også etter innstrammingen har det vært et betydelig antall søk i skattelistedene. I 2012 gjennomførte ca. 760 000 brukere nesten 15 millioner søk. Året etter gjennomførte ca. 920 000 brukere over 17 millioner søk.

Balanse, åpenhet og personvern

Nå er reglene strammet ytterligere inn. Skattelistedene skal fremdeles være offentlig tilgjengelige på Skatteetatens hjemmesider, men nå skal skattyter kunne se hvem som har søkt opp opplysningene om seg selv i skattelisten. Dermed mener Regjeringen at man har fått en løsning der hensynet til åpenhet i forvaltningen er rimelig balansert mot personvernet til skattyter.

Aldersgrense og advarsel

Det innføres dessuten en aldersgrense på 16 år for å kunne søke i skattelistedene.

Den som søker i skattelistedene vil få en tydelig advarsel før søket gjennomføres om at skattyter får vite hvem som har slått opp opplysninger om ham i skattelistedene og at dette blir lagret.

De nye reglene skal gjelde allerede for skattelisten for inntektsåret 2013, som blir lagt ut i oktober 2014.

Hva får skattyter vite om søkeren?

Ved å logge seg inn på ID-porten på Skatteetatens nettside får skattyter opplyst navn og fødselsår på den som har gjort søk på ham og tidspunkt for søket. I tillegg får man opplyst postnummer og poststed til den som har søkt. Dette er for å unngå at personer som har vanlige navn, blir forvekslet. Opplysningene blir lagret i ett år.

Pressen

At skattelistedene er offentlige, har gjerne vært begrunnet i hensynet til

offentlighetens kontroll. Det har vært argumentert for at offentlige skattelister bl.a. kan bidra til å avdekke svart økonomi, økonomisk kriminalitet og korrupsjon. Det er særlig pressen som kan ha behov for skattelistedene som verktøy i undersøkende journalistikk.

Pressen skal fortsatt få en elektronisk kopi av skattelistedene, men må inngå en avtale med Skattedirektoratet der de frasier seg retten til å publisere skattelistedene i søkbar form for publikum. Dette har vært en ordning vi har hatt siden 2011. Skattyter vil ikke få opplyst om pressen har gjort søk på ham i disse skattelistedene i journalistisk arbeid.

Banker og finansinstitusjoner, visse offentlige kontrollorgan og enkelte forskere kan også gjøre søk i skattelistedene uten at skattyter får opplysninger om at det er gjort søk.

Søkelysten blir kanskje mindre når skattyter får vite hvem som har slått opp i skattelistedene for å finne opplysninger om ham?

Når du trenger svar

Sticos Oppslag - nå med praktiske veivisere

Sticos har gjort komplisert regelverk forståelig og tilgjengelig i 30 år. Dine problemstillinger innen regnskap, lønn og personal har vi svaret på. Fagsupport er inkludert dersom du trenger mer hjelp.

I Sticos Oppslag finner du praktiske veivisere som guider deg gjennom ulike arbeidsprosesser trinn for trinn. Du får også generert de dokumentene du trenger for å fullføre prosessen. Veiviserne dekker blant annet kapitalforhøyelse, kapitalnedsettelse, fusjon, stiftelse og avvikling av AS, styremøter, generalforsamlinger, konsernbidrag, samt ansettelse og oppsigelse av ansatte. Slik gjør vi jobben enda lettere for deg.

Se www.sticos.no eller ring 07356 for mer informasjon.

Nye regler om frivillig registrering

FRA 1. JULI 2014 BLE DET IKKE Lenger NØDVENDIG å søke om frivillig registrering når man allerede er registrert i merverdiavgiftsregisteret. Det er videre åpnet for at frivillig registrering kan gis virkning tilbake i tid.

Rådgiver merverdiavgift
Camilla Brunfelt,
Revisorforeningen

Frivillig registrering

Ved utleie av fast eiendom er hovedregelen at utleien skal faktureres uten merverdiavgift. Dette fordi utleie av fast eiendom ikke er avgiftspliktig virksomhet. Avgiftsplikt oppstår først hvis utleier er frivillig registrert. Hittil har det vært et absolutt krav at det er søkt om slik registrering. Regelen er blitt praktisert slik at hvis utleier ikke er frivillig registrert, har utleier ikke fradragsrett for inngående avgift selv om virksomheten har fakturert husleie med merverdiavgift, eller avtalt at utleien skal faktureres med merverdiavgift.

Frivillig registrering har først fått virkning fra og med den oppgaveterminen det var søkt om frivillig registrering. Også denne regelen er blitt praktisert strengt. Det har derfor ikke vært mulig å reparere feilen hvis søknaden er sendt først etter at man har startet med utleie.

Reglene om frivillig registrering har i mange tilfeller skapt problemer og unødvendige kostnader for de næringsdrivende. Fra 1. juli er reglene blitt enklere.

1. JULI: Er virksomheten allerede registrert i merverdiavgiftsregisteret, er det fra 1. juli heller ikke nødvendig å søke om frivillig registrering i forbindelse med utleie av eiendom.

Ikke lenger krav om søknad

Etter de nye reglene er det ikke lenger nødvendig å søke særskilt om frivillig registrering når man allerede er registrert i merverdiavgiftsregisteret. Det er nok at utleien skjer til avgiftspliktige leietakere, og at virksomheten behandler utleieforholdet som merverdiavgiftspliktig. En virksomhet som allerede driver avgiftspliktig virksomhet kan dermed leie ut lokaler med merverdiavgift, uten å søke om en særskilt registrering. Utleiere av fast eiendom som ikke allerede er registrert i merverdiavgiftsregisteret, må fremdeles søke om frivillig registrering.

Behandles som merverdiavgiftspliktig

Det er et vilkår at utleier behandler utleieforholdet som merverdiavgiftspliktig. Dette innebærer at utleier enten må fakturere husleie med merverdiavgift, eller ha avtalt at utleien vil bli fakturert med merverdiavgift. Utleier må ha valgt å behandle utleieforholdet som avgiftspliktig og dette må kunne etterprøves.

Har utleier utleieforhold som ikke er fakturert med merverdiavgift, vil han ikke automatisk være frivillig registrert også for disse utleieforholdene.

Det er bare de utleieforholdene utleier har valgt å behandle som avgiftspliktige som omfattes.

Virkningstidspunktet for frivillig registrering

Etter de nye reglene er det gitt anledning til å velge registrering tilbake i tid. Utleier kan velge registrering fra og med en oppgavetermin som går ut mindre enn seks måneder før det søkes om frivillig registrering eller utleieforhold behandles som merverdiavgiftspliktig.

Tidspunktet frivillig registrering skal gjelde fra, får betydning for virksomhetens fradragsrett. Før virksomheten

er frivillig registrert, anses virksomhetens kostnader å være til bruk i virksomhet som ikke gir fradragsrett.

For en nystiftet virksomhet kan det være anledning til å få fradrag for merverdiavgiften via et tilbakegående avgiftsoppgjør, men for en virksomhet som allerede er i gang med utleie før virksomheten blir frivillig registrert, vil et fradrag måtte hentes opp gjennom reglene om justering av merverdiavgift.

Reglene om justering av merverdiavgift gir bare anledning til å få fradrag for kostnader som inngår i begrepet kapitalvare. For løpende driftskostnader, reparasjoner og ved-

likehold vil det ikke kunne hentes opp fradrag.

Når virkningstidspunktet for frivillig registrering nå kan settes til seks måneder tilbake i tid, vil virksomhetene oftere få fradrag for merverdiavgiften med én gang. Utleiere som søker om frivillig registrering, vil kunne velge registrering, og dermed få fradrag fra og med en oppgavetermin som går ut mindre enn seks måneder før søknaden sendes. Utleier som er registrert fra før, vil kunne få fradrag fra og med en oppgavetermin som gikk ut mindre enn seks måneder før virksomheten begynte å behandle utleieforholdet som avgiftspliktig.

Aksjonærlån blir mindre gunstig

AKSJONÆR KAN IKKE LENER LÅNE fra eget aksjeselskap til den normrenten som gjelder for ansattes lån uten å bli beskattet for forskjellen mellom normrente og markedsmessige renter.

Rådgiver skatt
Paal Braanaas,
Revisorforeningen

Når en aksjeeier låner penger fra eget aksjeselskap, skal rentene og øvrige vilkår være markedsmessige. Er lånet rentefritt eller lavere enn markedrentene, vil fordelene kunne anses som en skattepliktig utdeling. Ligningsmyndighetene har inntil nylig gitt anvisning på at skattepliktig fordel i slike tilfeller skulle beregnes med utgangspunkt i normrenten som gjelder for ansattes lån, men Skattedirektoratet har nå endret standpunkt.

Korrekt rente – fra og med 2015

I en prinsipputtalelse publisert 4. juni 2014 opplyser Skattedirektoratet at det for slike lån må foretas en vurdering av hva som er korrekt rente ut i fra hva aksjeeieren ville ha betalt hvis det ikke forelå noe interessefellesskap.

Skattedirektoratet legger videre til grunn at den endrede oppfatningen gjelder for alle lån, men den skal først praktiseres fra og med inntektsåret 2015. Det fremgår videre klart at det

for år før 2015 ikke vil være aktuelt å endre ligningen for de låneforhold hvor normrente er avtalt. Det presiseres videre at ordningen med rimelig lån til ansatte mv. basert på normrenten, fortsatt vil bestå.

Hadde en enkel og praktikabel regel

Det er fra flere hold påpekt at ligningspraksis frem til uttalelsen har gitt visse tilpasningsmuligheter. Det positive med tidligere oppfatning er at den ga en enkel og praktikabel regel. Lån hvor rentene tidligere var knyttet til den enhver tid gjeldende normrente, må nå knyttes til annen referanse som gir et riktig bilde av den til enhver tid gjeldende markedrente. Hva som er korrekt rente ut i fra sikkerhet, betalingsevne osv., er ikke alltid like åpenbart.

Der aksjeeier også er ansatt, vil det kunne oppstå en problemstilling knyttet til om lånet er gitt i egenskap

av ansatt eller aksjeeier. For den ansatte vil det fortsatt være mulig å avtale normrente uten at dette innebærer en skattepliktig fordel.

Bedre sammenheng med selskapsrettslige regler

En fordel med Skattedirektoratets nye oppfatning er at det gir bedre sammenheng i forhold til selskapsrettslige regler. Lån til normrente kan representere en selskapsrettslig utdeling til aksjeeieren. Ulovlige utdelinger skal tilbakebetales. Videre skal styret ifølge aksjeloven § 3-8 utarbeide en redegjørelse hvor det erklæres at det for avtalen mellom selskapet og aksjeeieren er rimelig samsvar mellom ytelsene. Normalt vil styret ikke kunne gi en slik erklæring på avtaler med normrente. Når muligheten for denne typen gunstige lån nå bortfaller, vil styrene antagelig få færre slike avtaler å ta stilling til.

SMÅ VIRKSOMHETER:

Næringsvirksomhet

DRIVER DU NÆRINGSVIRKSOMHET i et enkeltpersonforetak, kan du sikre deg sykepenger for en relativt rimelig penge. For de fleste vil det likevel være mer attraktivt å velge aksjeselskapsformen og ansette seg selv.

Redaktør Alf Asklund,
Revisorforeningen

Null sykepenger i 16 dager

Starter du næringsvirksomhet i et enkeltpersonforetak, tar du i utgangspunktet en ganske stor økonomisk risiko i forhold til muligheten for å bli syk – i hvert fall vis du ikke sikrer deg. Som selvstendig næringsdrivende har du i utgangspunktet først rett til sykepenger fra og med 17. sykedag. I de første 16 dagene av sykeperioden får du altså null – ingen ting. Ikke nok med det – fra og med 17. sykedag får du bare 65 prosent av inntektsgrunnlaget. Maksimalt sykepengegrunnlag er seks ganger folketrygdens grunnbeløp. Basert på grunnbeløpet (G) pr. 1. mai 2014 (kr 88 370) er maksimalt grunnlag for å beregne sykepengene 530 220 kroner i året, og 65 prosent av dette utgjør 344 643 kroner – eller 28 720 kroner pr. måned.

Bedre dekning for frilansere

Frilansere får heller ingen sykepenger de første 16 dagene, men får derimot 100 prosent dekning fra dag nr. 17. Enkelt sagt er en frilanser en person som utfører arbeid eller oppdrag utenfor tjeneste og som ikke regnes å være selvstendig næringsdrivende. For å være selvstendig næringsdrivende må virksomheten være av en viss varig karakter og ha et visst omfang.

Frivillig sykepengeforsikring hos NAV

Du kan imidlertid tegne en frivillig forsikring hos NAV som gjør at du kan få dekket 65 eller 100 prosent sykepenger allerede fra første sykedag – på samme vis som en vanlig lønns-mottaker.

Inntekt ut over 6 G (530 220 kroner) dekkes heller ikke av en slik forsikring.

I den frivillige forsikringsordningen fra NAV kan du velge mellom alternativene i tabellen nedenfor.

Viktigst å dekke langtidsfraværet

For en person med maksimalt sykepengegrunnlag på 6 G blir da forsikringspremiene hhv. 9543 kroner, 14 846 kroner og 49 310 kroner for forsikring etter alternativene 1, 2 og 3. Vi vil tro at det er viktigst for de fleste å forsikre seg mot et langvarig og dyrt sykefravær og at alternativ 2 med 100 prosent sykepenger etter 17 dager er mest attraktivt (maks. årspremie 14 846 kroner).

Ved et sykefravær på ett år – som er det maksimale forsikringen dekker – og med en årslønn på 530 220 kroner

NULL: Som selvstendig næringsdrivende i et enkeltpersonforetak får du i utgangspunktet ikke sykepenger i det hele tatt de første 16 dagene av sykeperioden.

– taper du 185 577 kroner i sykepenger på et år om du ikke tegner en slik forsikring. Å betale 9543 kroner for å kunne få 65 prosent lønn i de første 16 dagene er vel heller ingen upris, men 9,3 prosent – eller hele 49 310 kroner – for å kunne få 100 prosent sykepenger fra 1. sykedag, synes å koste langt mer enn det smaker.

Dekning	Premie (% av forventet årsinntekt)
65 prosent av sykepengegrunnlaget fra 1. sykedag	1,8 prosent
100 prosent fra 17. sykedag	2,8 prosent
100 prosent fra 1. sykedag	9,3 prosent

og sykepenger

Gunstigere for jordbrukere, reindriftseiere og frilansere

Jordbrukere og reindriftsutøvere kan få 100 % dekning av sykepenger fra 1. dag for en premie på bare 2,8 prosent. Frilansere kan sikre seg rett til full utbetaling fra første sykedag mot en premie på 2,3 prosent av forventet årsinntekt.

Premiegrunnlaget

NAV regner ut premiegrunnlaget på bakgrunn av gjennomsnittlig næringsinntekt i de tre siste årene som er ferdiglignet på det tidspunktet du søker om forsikring. Frem til du har tre år med ferdiglignet næringsinntekt, regner NAV ut premiegrunnlaget ut fra det du kan dokumentere av næringsinntekt.

Har du inntekt både som arbeidstaker og som selvstendig næringsdrivende, blir sykepengene beregnet på grunnlag av den samlede årlige inntekten etter særskilte regler. Sykepengeforsikringen er en fradragsberettiget kostnad.

Det koster altså litt, men ikke alt for mye, for en som driver næringsvirksomhet i et ansvarlig selskap, som et enkeltpersonforetak, å skaffe seg lik eller tilnærmet lik sykepengeordning som en vanlig lønsmottaker.

Ansett deg selv!

Du kan alternativt velge å drive næringsvirksomhet i et aksjeselskap og ansatte deg selv. Da vil du kunne få dekket 100 prosent av lønnsbortfallet opp til 6 G (530 220 kroner) fra NAV fra og med 17. sykedag, mens selskapet betaler sykepenger for deg de første 16 dagene (arbeidsgiverperioden). At du får sykepenger fra et selskap som du helt eller delvis eier, høres kanskje ikke særlig gunstig ut – du betaler jo mer eller mindre penger fra deg selv til deg selv. Det er faktisk veldig gunstig hos små arbeidsgivere på grunn av muligheten til å forsikre seg mot sykepengeansvaret.

ARBEIDSGIVER OG ARBEIDSTAKER:
Driver du næringsvirksomhet i et aksjeselskap, kan du både være arbeidsgiver og arbeidstaker.

agro.no

Agro Økonomi for AS - Regnskap, årsoppgjør, ligningsskjema og Brønnøysundrapport i ett og samme program

Markedets rimeligste løsning fra leverandør med 5000 kunder og 25 års erfaring.

agro.no

Forsikring mot sykepengeansvaret

Små arbeidsgivere, der de samlede lønnsutbetalingene i det foregående året ikke overstiger 40 ganger grunnbeløpet (3,535 mill. kroner basert på G pr. 1. mai 2014), kan forsikre seg mot sykepengeansvaret i arbeidsgiverperioden. Dette gjøres hos NAV – «Forsikring mot ansvar for sykepenger i arbeidsgiverperioden for små bedrifter» – til en premiesats for forsikringsåret 1. juli 2014–30. juni 2015 på 1,2 % av lønnsutgiftene. Dette er langt mer gunstig enn det er for en selvstendig næringsdrivende som må betale 9,3 prosent av forventet årsinntekt i forsikringspremie for å få rett til 100 prosent sykepenger fra 1. sykedag.

Forsikringen skal omfatte alle ansatte. Forsikringen dekker arbeidsgiverens utgifter til sykepenger med feriepenger av sykepenger ved fravær utover tre kalenderdager i hvert tilfelle. Fraværet i refusjonsperioden må være dokumentert med legeerklæring.

Enten du jobber i eget enkeltpersonforetak med sykepengeforsikring eller blir ansatt i eget aksjeselskap og automatisk får rett til sykepenger fra NAV, kan du maksimalt få 6 G – 530 220 kroner – i sykepenger i løpet av et år.

Sikre inntekt over 6 G

Har du behov for å sikre deg en større årsinntekt enn dette, kan det gjøres på mange måter, f.eks. ved at du tegner deg for en eller annen type avbruddsforsikring, nøkkelpersonforsikring, inntekstforsikring eller uføreforsikring i et privat forsikringsselskap som dekker inntekt utover 6 G. Har du ansatte, bør du også vurdere om det er behov for en sykkelønnforsikring som dekker lønnsforpliktelsene du har overfor disse ut over 6G. Som ansatt kan det hende at du kan tegne en inntektsforsikring som gir dekning for eksempel ved 100 % arbeidsløshet, permittering, sykdom og ulykke. Så vidt vi vet tilbys denne typen forsikring ikke til selvstendig næringsdrivende og de forskjellige tilbyderne har gjerne begrensninger både når det gjelder hvilke yrkesgrupper som kan tegne

(tilbys ofte via forskjellige medlemsorganisasjoner), alder osv.

Yrkesskadeforsikring

Er du arbeidsgiver, må du også tegne yrkesskadeforsikring for dine ansatte. Dette gjøres vanligvis i et forsikrings-selskap, men selvstendig næringsdrivende og frilansere med en forventet årsinntekt som overstiger folketrygdens grunnbeløp, kan tegne en yrkesskadetrygd hos NAV. Årlig premie utgjør 0,4 prosent av forventet årsinntekt utenfor tjeneste.

Ved å ha en slik forsikring kan du ha krav på trygdeytelser etter gunstigere regler enn vanlig. Ved yrkesskade gjelder spesielle regler som kan gi bedre ytelser enn etter de vanlige reglene. Den viktigste forskjellen er at ytelsene etter de vanlige regler bare gis ved uføregrader på minst 50 %. Ved yrkesskade gis ytelsene ved uføregrader ned til 30 %.

Hvis du får varig medisinsk mén som følge av yrkesskade eller yrkessykdom, kan du ha rett til menerstatning.

Organisering av næringsvirksomheten

I forhold til sykepenger – som er hovedtemaet for artikkelen – er det i praksis ikke veldig stor forskjell på hva det koster å sikre seg sykepenger fra første dag om du velger aksjeselskapsformen og ansetter deg selv, eller velger å drive næringsvirksomhet i et enkeltpersonforetak (eller ANS). I aksjeselskapet må det betales arbeidsgiveravgift, vanligvis på 14,1 prosent, og ev. 1,2 prosent i forsikringspremie for sykepenger i arbeidsgiverperioden for små bedrifter.

I enkeltpersonforetaket må det betales en forsikringspremie på 9,3 prosent av forventet årsinntekt for å sikre full sykepengedekning fra første dag, men bare 2,8 prosent dersom du nøyer deg med en dekning som først gir 100 prosent dekning fra og med 17. sykedag. I tillegg kommer at trygdeavgiften for næringsinntekt vanligvis er 11,4 prosent sammenlignet med 8,2 prosent for de fleste lønnstakere.

Dagpenger og lavere risiko i aksjeselskap

Det kan bli noe rimeligere å sikre seg sykepenger ved å drive næringsvirksomhet i et enkeltpersonforetak enn å gjøre det samme som ansatt i et aksjeselskap. Er du avhengig av løpende inntekter, kan det imidlertid være en veldig høy risiko å legge næringsvirksomheten i et enkeltpersonforetak.

I stedet for klingende mynt i kassen kan jo virksomheten gå med store tap, og eventuelle kreditorer kan gå etter alle dine private eiendeler for å få dekket sine krav. Dette i motsetning til aksjeselskapet der du ikke hefter for mer enn innskutt kapital.

Som selvstendig næringsdrivende i et enkeltpersonforetak har du heller ikke krav på dagpenger ved arbeidsledighet som en arbeidstaker i et aksjeselskap har. Mens du som selvstendig næringsdrivende i enkeltpersonforetaket får null arbeidsledighetstrygd – uansett hvor godt selskapet tidligere har gått – vil du som ansatt i et aksjeselskap ved full arbeidsledighet vanligvis ha rett på 62,4 prosent av tidligere inntekt før skatt i opptil 104 uker. Det bør for mange være et svært tungtveiende argument for å velge aksjeselskapsformen.

En fordel med enkeltpersonforetaket – dersom næringsvirksomheten går dårlig – er at eventuelt underskudd kan føres som fradrag i annen inntekt. Det kan ikke gjøres med underskudd i et aksjeselskap. På den annen side er det mer fleksibelt å fordele overskudd mellom lønnsinntekt og utbytte i et aksjeselskap, mens alt overskudd blir næringsinntekt i enkeltpersonforetaket.

Et enkelt valg for de fleste

Ut i fra ovenstående blir det vanskelig å konkludere med noe annet enn at de aller fleste er best tjent med å drive næringsvirksomhet i et aksjeselskap. Å drive næringsvirksomhet i et enkeltpersonforetak passer vel best når det er små og oversiktlige forhold med lav risiko og der den som driver virksomheten har annen lønnsinntekt – og tjener opp pensjons- og trygderettigheter der.

Vi finner spesialisten du trenger . . .

. . . innen økonomi, regnskap, lønn, kontor og administrative stillinger.

MIDLERTIDIGE STILLINGER
FASTE STILLINGER

*Gjennom snart 30 år har vi bemannet både offentlige og private virksomheter
Vår kompetanse bygger på grundighet og ærlighet i dialogen med våre kunder
Vi vektlegger kvalifikasjoner, miljø, kultur og personlige egenskaper.*

BJØRGFJELL
Bemannings

Løsninger som passer for deg

Ring oss på 23 23 91 91 eller gå inn på www.bjorgfjell.no

OSLO | DRAMMEN | TRONDHEIM

790 GEBYRER – SÅ LANGT:

LØNNET ELLER IKKE: Personallisten skal gi et øyeblikksbilde av alle personer som arbeider i virksomheten på et aktuelt tidspunkt, uavhengig av om de er lønnet eller ikke.

Mange feil i personallistene

Det er fortsatt mange virksomheter som ikke fører personallister i henhold til kravene og Skatteetaten har ilagt et stort antall gebyrer i år. Mange feil går igjen. Revisorer kan hjelpe kunder som er personallistepliktige til å føre listene korrekt.

Personallistekoordinator
Vidar Leithe, Skatteetaten

1. januar 2014 trådte de nye reglene om føring av personallister i kraft for virksomheter innenfor bransjene frisører/skjønnhetspleie, bilpleie/bilverksted og servering. Skatteetaten skal i løpet av året gjennomføre 5000 personallistekontroller, og har gjennomført godt og vel halvparten av disse kontrollene. I begynnelsen av august var det ilagt 790 gebyrer.

Regnskapsførere og revisorer kan være til stor hjelp for sine kunder i de berørte bransjene ved å informere om kravet og hjelpe dem å unngå de vanligste feilene. Det vil føre til færre gebyrer og bidra til at ordningen i større grad treffer formålet med å avdekke svart arbeid og bedre konkurransevilkårene i bransjene.

Hvem er på jobb?

Personallisten skal gi et øyeblikksbilde av alle personer som arbeider i virksomheten på et aktuelt tidspunkt, uavhengig av om de er lønnet eller ikke. Alle skal føre seg inn i listen med én gang de begynner, og de skal ikke føre seg ut før de er ferdige for dagen. Tilsvarende gjelder hvis man

stempler seg inn og ut via et elektronisk system. Står ikke personer som er i arbeid i virksomheten oppført i personallisten, kan det i utgangspunktet ilegges et gebyr tilsvarende to rettsgebyrer (2R) – 1720 kroner.

Føres linje for linje

Manuelt ført personalliste skal føres fortløpende linje for linje i en innbundet bok med forhåndsnummererte sider. Vi har sett eksempler på at man benytter én side pr. person, eller én side pr. arbeidsdag og dette er ikke i tråd med regelverket. Dette fører til at man har åpne linjer i boken som enkelt kan manipuleres i ettertid, derfor kravet om at det skal føres linje for linje i umiddelbar tilknytning til at man begynner eller avslutter arbeidet. Det skal heller ikke benyttes én bok pr. person, men én bok for virksomheten totalt.

I flere tilfeller ser vi at daglig leder, eller innehaver, ikke fører opp seg selv i personallisten. Dersom virksomheten har ansatte, så skal daglig leder/innehaver også føres opp i boken. I tillegg skal alt ulønnet personale

som arbeider i virksomheten også føres opp, for eksempel personer som er utplassert fra NAV.

Mangelfulle oppføringer

I mange tilfeller har vi sett at opplysningene som føres, er mangelfulle. Skd-melding 8/13 sier at personallisten skal inneholde virksomhetens navn og organisasjonsnummer, og at alle som arbeider i virksomheten skal fylle ut følgende opplysninger hver arbeidsdag:

- Dato
- Fullt navn
- Fødselsnummer/D-nummer
- Klokkeslett inn
- Klokkeslett ut

Unike koder

Fødselsnumre og D-numre kan erstattes med unike koder. Det skal i så fall utarbeides en oversikt over benyttede koder med tilhørende fødselsnummer eller D-nummer. Kodeoversikten anses som en del av personallisten og må kunne fremlegges ved kontroll. Det er altså kun fødselsnummer/D-nummer som kan erstattes med en unik kode,

for eksempel ansattenummer. Fullt navn må skrives inn, og det holder ikke med bare fornavn. Det holder heller ikke med kallenavn, som vi faktisk har sett mange tilfeller av.

Ved en kontroll er det viktig at de som arbeider i virksomheten, kan legitimere seg med gyldig legitimasjon, slik at vi vet at den personen som er på jobb også er den samme som står oppført i listen. Dette er også grunnen til at man skal føre opp fullt navn og øvrige opplysninger. Virksomheten kan som en reserveløsning oppbevare gode lesbare kopier av de ansattes legitimasjon og legge frem disse kopiene ved en eventuell kontroll.

Elektronisk system

Bokføringsforskriften § 8-5-6 åpner for at det kan benyttes elektronisk system for føring av personallister, da mange virksomheter allerede har

system som registrerer de nødvendige opplysningene. Forskriften sier at personalliste som føres elektronisk, umiddelbart skal kunne skrives ut på papir. Her har vi opplevd mye mangler. Dette er en kombinasjon av at systemene ikke klarer å skrive ut opplysningene i en oversikt som oppfyller kravene, og at de som er på jobb på det aktuelle tidspunktet ikke har fått nødvendig opplæring. Utskriften skal oppfylle de samme kravene som en manuelt ført liste. Skattedirektoratet har vært i dialog med flere systemleverandører angående dette, og disse melder stort sett at det kan produseres utskrifter som oppfyller kravene. Det som er viktig, er at utskrift fra elektronisk system skal kunne produseres umiddelbart, og at den skal inneholde de samme opplysningene som en manuelt ført liste. Skattedirektoratet har kommet med en uttalelse angående føring og presentasjon av lister, og denne uttalelsen er det verdt å lese.

Uttalelsen finnes på: skatteetaten.no/no/Radgiver/Rettskilder/Uttalelser/Prinsipputtalelser/

Les mer på skatteetaten.no/personalliste

Hvis man ikke har mottatt personalistebok fra Skatteetaten, så betyr ikke dette at man slipper å føre. Man kan kjøpe en forhåndsnummerert innbundet bok i en bokhandel og føre de nødvendige opplysningene rett inn i denne. Vi anbefaler imidlertid at man bestiller bok fra Skatteetaten.

Reglene er beskrevet og omtalt på skatteetatens hjemmeside: skatteetaten.no/personalliste. Her finner man også svar på en del ofte stilte spørsmål, og de er lenket til de uttalelsene som Skattedirektoratet har kommet med innenfor dette temaet. Man kan bestille bok for å føre personalister manuelt.

SISTE NYTT

Est. 2002

• 2014

Regnskapsfører opp i skyene

- Jeg må følge med i tiden, og endelig fant jeg et 100 % webbasert system med full sikkerhet for mine klienter. Hverdagen har blitt mye enklere og rollefordelingen mellom meg og mine klienter er svært effektiv, sier nok en fornøyd Tripletex kunde.

Prøv gratis
på
tripletex.no

Tripletex er et komplett økonomisystem med en mengde automatiserte og tidsbesparende løsninger. Tripletex er 100 % nettskybasert, så du kan jobbe hvor du vil.

Tripletex – økonomisystemet som tar deg inn i fremtiden.

tripletex

Elektronisk dokumentasjon av reise

SKATTEBETALINGSFORSKRIFTEN BLE endret med virkning fra 1. juli. Endringen medfører at originalitetskravet til dokumentasjon av reiseregninger bortfaller. Artikkelen gjennomgår de konsekvenser dette har for virksomheter og ansatte.

Autorisert regnskapsfører
Torstein Heggen,
Senior Manager
Amesto AccountHouse

Stadig flere virksomheter digitaliserer prosessene rundt regnskap og lønn. Skattebetalingsforskriften § 5-6-11 første ledd har inntil nå hindret en effektiv digitalisering av reiseregninger, fordi ansatte har vært pliktige til å levere bilag (kvitteringer, fakturaer og annen dokumentasjon) i original form til arbeidsgiver. Virksomheten har kunnet skanne utlegget, og oppbevare dokumentasjonen digitalt, men for mange har skanningsprosessen vært mer kostnadskrevende enn å behandle og oppbevare den på papir. Med de nye reglene er det nå lov å motta reise- og utleggsregninger digitalt fra de ansatte.

Effektivt for ansatte

Hvor mange arbeidstimer som har gått med til å lime eller tape kvitteringer til ark, etter at store bunker har hopt seg opp (kjedelig og tidkrevende arbeid, som mange utsetter i det lengste), kan man bare spekulere i. Og de fleste vil oppfatte det som meningsløst å måtte skrive ut en flybillett på papir til arbeidsgiver, slik at denne kan skanne den inn som vedlegg til en reiseregning i etterkant. Dersom arbeidsgiver legger til rette for elektronisk håndtering, kan slikt arbeid nå være en saga blott.

Elektronisk kopi sidestilles med original

Elektroniske kopier av originale bilag sidestilles nå med originaler, noe som muliggjør helt andre og mer effektive prosesser. Det finnes allerede reiseregningssystemer som muliggjør utarbeidelse av reiseregningene løpende under reisen, med mulighet for å ta bilde av kvitteringer med mobilen for å dokumentere utleggene direkte. Ettersom kvitteringene kobles med reiseregningen løpende, vil tidsbesparelsen for ansatte kunne være vesentlig. Spesielt gjelder dette for ansatte som utarbei-

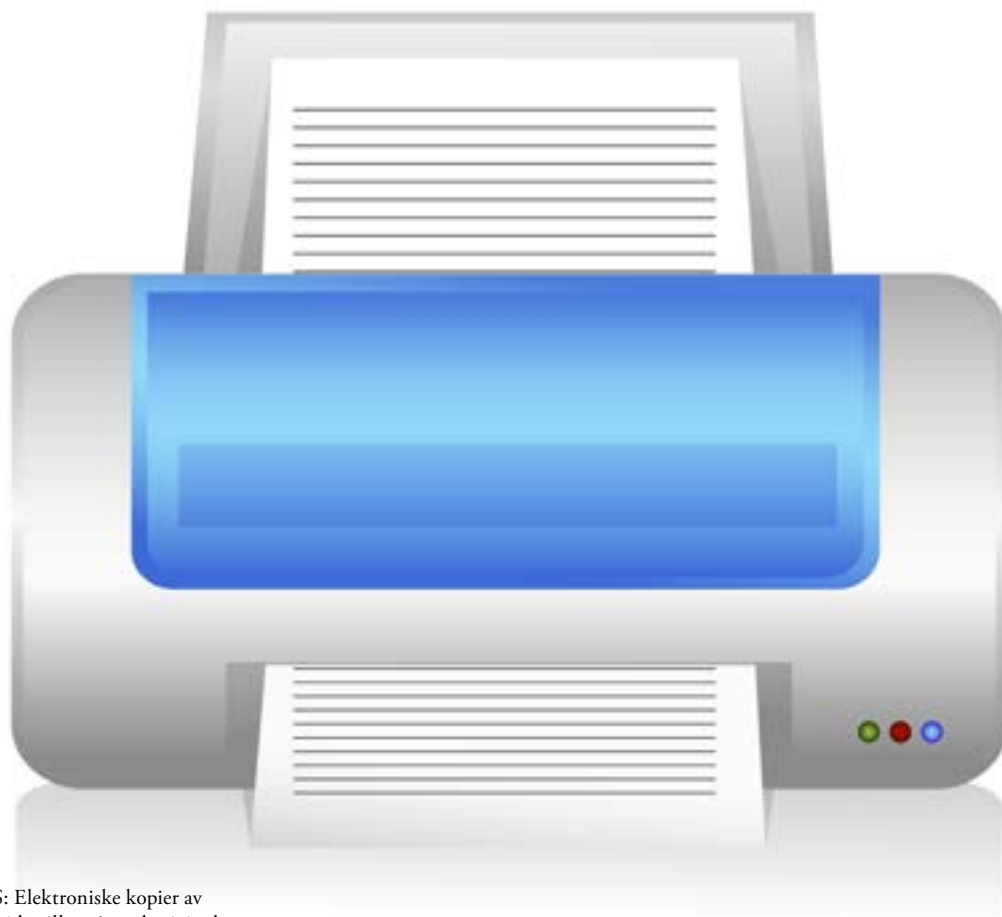
DnR har valgt Quality Broker AS som en av sine leverandører på forsikringsmeglertjenester.

Vi er eksperter på rådgivning/kjøp av forsikringer for næringslivet.

Bruk oss du også!

QUALITY BROKER
www.quality-broker.no

SIDESTILLES: Elektroniske kopier av originale bilag sidestilles nå med originaler.

der mange reiseregninger, eller der den enkelte reiseregning består av mange poster som må dokumenteres. Også uten et reiseregningsprogram kan ansatte ta bilde av kvitteringer eller skanne for midlertidig oppbevaring før reiseregningen leveres til arbeidsgiver. Håndtering av hele reiseregningsprosessen kan imidlertid bli litt mer utfordrende, ettersom det fortsatt kreves at reiseregningen signeres. Mens reiseregningsprogrammer kan ha tilfredsstillende elektroniske løsninger for signering, kan mer manuelle elektroniske løsninger (f.eks. maler i regneark) kreve at i hvert fall reiseregningens forside signeres manuelt før innskanning.

Den såkalte billettstammen på flyreiser forsvinner (jf. skattebetalingsforskriften § 5-6-11 tredje ledd). I praksis betyr dette at krav om levering av boardingkort/kvittering for seteplassen forsvinner. Billetten eller annen dokumentasjon av reisen må naturligvis fortsatt brukes som dokumentasjon (spesialreglene om billett-løse reiser opprettholdes, men med visse forenklinger).

Effektivt for arbeidsgiver

Den enklere hverdagen for ansatte kommer også virksomheten til gode. Den reduserte tiden for de ansattes utarbeidelse av reiseregninger vil naturligvis være en stor besparelse for arbeidsgiver. For virksomheter som i dag skanner reiseregninger for oppbevaring, vil det også kunne bli betydelige besparelser ved at denne prosessen forsvinner.

Effektiviseringspotensialet ved å ta i bruk reiseregningsprogrammer i stedet for manuelle løsninger vil øke. Reiseregningsprogrammene er, eller vil i mye større grad bli, designet ut i fra elektroniske prosesser, som nå endelig kan utnyttes fullt ut. Det er verdt å merke seg at signeringskravet til reise- og utleggsregninger opprettholdes. Manuelle signaturer på papir tilfredsstiller alltid kravet, mens det stilles en del krav til elektroniske signaturer (jf. skattebetalingsforskriften § 5-6-12 tredje og sjette ledd). For mange flere virksomheter vil det følgelig bli mer aktuelt å benytte reiseregningsprogrammer etter forskriftsendringen.

Ved innføring av a-ordningen (ny felles ordning for innrapportering av ansettelses- og inntektsopplysninger fra arbeidsgivere og andre opplysningspliktige) vil virksomhetene i større grad måtte vurdere trekk- og rapporteringsplikten løpende. De mer effektive prosessene man kan få ved å behandle reiseregningene elektronisk, vil bidra til at flere virksomheter på en enklere måte kan tilfredsstille de kravene som oppstår gjennom a-ordningen.

Bevertning

Samtidig med ovennevnte endringer ble det gitt en presisering i forbindelse med kostnader til bevertning (representasjon) (skattebetalingsforskriften § 5-6-11 første ledd femte punktum). Ved bevertningsutgifter skal det fremgå av utlegget navnet på de personene som bevertningen omfatter, samt virksomheten de representerer. Det er ikke nok å føre på navnet på virksomheten, slik regelverket kunne tolkes før endringen.

Større valgfrihet med fripoliser

FRA 1. SEPTEMBER BLE DET GITT MULIGHET FOR å bytte den garanterte avkastningen i dagens fripoliser mot en ordning hvor du selv velger hvordan pengene skal plasseres. Det kan være lønnsomt for mange, men ikke for alle. Her er argumentene for og imot.

Kommunikasjonssjef
Anthon Andreassen,
Storebrand

En fripolise er en pensjonsrettighet du får når du slutter å jobbe i en bedrift med ytelsespensjon. Du får også en fripolise hvis bedriften din har byttet fra ytelses- til innskuddsordning. Fripolisen har en garantert, årlig avkastning, som i snitt er på rundt 3,5 prosent.

Da Finansdepartementet vedtok lovreglene i juni, uttalte finansminister Siv Jensen i en pressemelding:

– De nye reglene vil gi kunder med fripoliser økt valgfrihet. De som ønsker det, kan få større innflytelse over hvordan pensjonskapitalen skal forvaltes, og dermed også et større ansvar for egen pensjon. Vi har derfor fastsatt regler som vil bidra til at kundenes rettigheter og interesser blir ivarettatt på en god måte.

Mulig å bytte i høst

I dag har rundt én million nordmenn fripoliser, og det totale markedet er på rundt 180 milliarder kroner. Det er

med andre ord betydelige summer det er snakk om.

Det er likevel ikke slik at alle som har fripoliser har anledning til å bytte til investeringsvalg nå: Økende levealder i befolkningen gjør at livselskapene må ta høyde for pensjonsutbetalinger over flere år enn tidligere. Myndighetene har gitt bransjen frist til 2021 med å sette av nok penger til dette, og en del fripoliser er derfor «underfinansierte» i dag.

Fra midten av oktober vil fripolisekunder i Storebrand kunne bytte til investeringsvalg. Det betyr at selskapet vil bruke egenkapital for å oppreservere fripolisene til de kundene som bytter til den nye løsningen.

Andre selskaper som har fripolisekunder, er blant andre DNB, Nordea og Silver. I tillegg er det ventet at enkelte nye aktører vil ønske å få en bit av markedet for fripoliser med investeringsvalg.

Ikke for alle

Hvem vil det lønne seg for å bytte til investeringsvalg?

– Hovedbegrunnelsen for å velge investeringsvalg er muligheten for å få en avkastning som overstiger den årlige avkastningsgarantien. Men høyere avkastning medfører også høyere risiko. Risikoen forbundet med verdisingninger reduseres jo lengre tidshorisonten din er, sier pensjonsøkonom Knut Dyre Haug i Storebrand.

Har du få år igjen til pensjonsalderen, taler det for å beholde garantien.

– Er du ung, vil du trolig tjene på å bytte til investeringsvalg og velge en spareprofil med høy aksjeandel. Du kan forvente om lag seks prosent årlig gjennomsnittlig avkastning etter kostnader i en investeringsvalgløsning med 80 prosent aksjer og 20 prosent renter. Selv om aksjeandelen trappes ned frem mot pensjonsalder, vil forventet pensjonsutbetaling bli vesentlig

Risk & Reward

Risiko er prisen for en mulig høyere avkastning

høyere her enn i en fripolise med garanti, mener pensjonsøkonomen.

I korte trekk er dette ting som bør tas med i betraktningen:

- Alder: Jo lenger det er til du pensjoneres, desto mer aktuelt er investeringsvalg.
- Risikofil: Jo mer bevisst og kompetent du er på å vurdere hvordan pengene dine bør investeres, desto mer aktuelt er investeringsvalg.
- Størrelse på fripolisen: Jo mindre fripoliseavtalen er, desto mer aktuelt er investeringsvalg. Da utgjør fripolisen en liten andel av din pensjon, og du kan ta høyere risiko med denne.

Dyre Haug legger ikke skjul på at pensjonsleverandørene har en egeninteresse i å få kundene over fra garantier til investeringsvalg, siden garantiene er belastende for selskapene, spesielt ved innføringen av Solvens 2-regelverket som er rundt hjørnet.

– Storebrand har en egeninteresse i at kundene bytter til investeringsvalg, men det er viktig for oss å understreke at vi kun anbefaler investeringsvalg til de kundene som kan forvente en vesentlig høyere pensjon ved å bytte. Dette er en vinn-vinn-situasjon, der både kundene og vi tjener på et bytte.

Folk er forskjellige

Samtidig er det viktig å presisere at det er vanskelig å snakke generelt om hvem som bør og ikke bør bytte til investeringsvalg. Folk er forskjellige, med ulike behov og ønsker. Det viktigste er at man kjenner til hvilke muligheter man nå har.

– Vi forventer et stort behov for rådgivning, og alle kundene som ønsker kan ringe og snakke med en av våre rådgivere på telefon, forteller Dyre Haug.

Vi ser også at stadig flere søker informasjon på nettet.

– Vi vil ha gode nettløsninger hvor kunden kan gjennomføre hele konverteringen om han ønsker, etter å ha fått presentert simuleringer over forventet pensjon fra fripolisen. Her må kunden også gjennom en egnethetstest før valget tas. Det er viktig for Storebrand å

gi kundene god og objektiv informasjon, slik at kunden er i stand til å gjøre det valget som er riktig, avslutter han.

Fripoliser med investeringsvalg

- Fripoliser med investeringsvalg ble innført ved endringer i foretaks-pensjonsloven i 2012. I sommer kom Finansdepartementet med de siste avklaringene knyttet til lovgivningen. 1. september trådte de nye reglene i kraft.
- Fripoliseinnehaverne gis muligheten til å påvirke forvaltningen gjennom selv å velge hvordan pensjonspengene skal plasseres.
- Ved å bytte fra tradisjonelle fripoliser til investeringsvalg, sier man fra seg rentegarantien som ligger i dagens fripoliser. I Storebrand er denne garantien i gjennomsnitt på 3,5 prosent.
- Det er kun alderspensjonskapital i eksisterende fripoliser med garanti som kan konverteres til fripoliser med investeringsvalg. Risikodekninger som uføre- og etterlattepensjon forblir uendret. Unntaket er små fripoliser med alderspensjonsreserver under 0,5 G – her konverteres fripolisen til en Individuell pensjonssparing (IPS), og risikodekningene forsvinner og verdien av disse legges til alderspensjonen.
- Konvertering til investeringsvalg innebærer at fripoliseinnehaverne overtar risiko for forvaltningen av pensjonsmidlene samt påtar seg kostnadsansvar for administrasjon og forvaltning.
- Hva du får utbetalt i pensjon med fripoliser med investeringsvalg, vil avhenge av utviklingen underveis og verdien av pensjonsmidlene den dagen pensjonsutbetalingen starter. (Kilde: FNO/Storebrand)

Fripoliser med garanti

- Fripolise er din opptjente pensjonskapital fra en kollektiv ytelsesbasert pensjonsavtale. Fripoliser har en garantert rente. Fripoliseinnehaver er sikret en garantert ytelse, som regel livsvarig.
- Fripolisen sikrer en nominell ytelse, men innebærer ikke noen garanti for at ytelsen sikrer sin kjøpekraft.
- Fripolisen tilføres en avkastning tilsvarende garantert rente, og ytelsene skrives opp dersom forvaltningen av midlene knyttet til fripolisen gir overskudd utover garantert rente.
- Behov for avsetninger knyttet til økende levealder i befolkningen gjør at man ikke kan forvente overskudd utover garantert rente de nærmeste årene.
- Det er ikke alle fripoliser som p.t. kan konverteres/flyttes. Det må være nok penger stående i fripolisen til å sikre de fremtidige utbetalingerne fra fripolisen for at den kan flyttes/konverteres.
- En fripolise består av en del som er satt av til alderspensjon, men kan også ha deknings til etterlatte, uførepensjon og lignende. Det er bare den delen som er til alderspensjon som kan flyttes over til fripolise med investeringsvalg. (Kilde: FNO/Storebrand)

AKTUELLE SATSER > A JOUR PR. > 01.09.2014

AVGIFTSSATSER 2014

Arbeidsgiveravgift (gjeldende f.o.m. 1. juli 2014)

Sone	Sats ¹⁾
I	14,1 %
I a	10,6 % / 14,1 % ²⁾
II	10,6 %
III	6,4 %
IV	5,1 %
IV a	7,9 % ³⁾
V	0,0 %

Sone for arbeidsgiveravgift fastsettes etter hvilken kommune selskapet driver virksomheten i, dvs. hvor foretaket, ev. underenheter av foretaket er registrert. For ambulerende virksomhet og virksomhet som driver arbeidsutleie, benyttes satsen for den sone hvor hoveddelen av arbeidet er utført.

1) Arbeidsgivere med aktivitet innenfor visse sektorer, bl.a.:

- transportsektoren (unntatt bl.a. drosjebiltransport, lagervirksomhet og flyttetransport)
- energisektoren (unntatt bl.a. bergverk og olje og gassutvinning)
- produksjon av stål og syntetiske fiber
- finans og forsikring
- bedriftsrådgivning og hovedkontortjenester for andre selskaper i konsernet

må beregne arbeidsgiveravgift etter satsene i sone I. Det samme gjelder for ambulerende virksomhet eller arbeidsutleie innenfor slike sektorunntatte aktiviteter.

Avgift kan likevel beregnes etter satsen for lokaliseringssonen så lenge differansen mellom avgift beregnet etter satsen i lokaliseringssonen og avgift beregnet etter en sats på 14,1 %, ikke overstiger kr 450 000 (kr 225 000 for godstransport på vei). Etter det er satsen 14,1 %. Fribeløpene gjelder på konsernnivå.

Er det gjennomført et klart regnskapsmessig skille, gjelder reglene bare for lønn knyttet til den sektorunntatte aktiviteten.

2) I sone I a kan avgift beregnes etter en sats på 10,6 % inntil differansen mellom den arbeidsgiveravgiften som ville ha fulgt av en sats på 14,1 % og avgiften som beregnes etter satsen på 10,6 %, overstiger kr 450 000 (kr 225 000 for godstransport på vei). Etter det er satsen 14,1 %. Dette gjelder ikke for jordbruk, skogbruk, fiske og visse beslektede virksomheter der satsen uansett er 10,6 %.

3) For jordbruk, skogbruk, fiske og visse beslektede virksomheter i sone IV a er satsen 5,1 %.

Merverdiavgift

Ordinært 25 %

Matvarer 15 %

Persontransport, romutleie, kringkastingstjenester, adgang til museer, fornøylesparker og idrettsarrangementer 8 %

BETALINGSTERMINER – VIKTIGE DATOER

A = Terminoppgave og betaling av skattetrekk og arbeidsgiveravgift

M = Terminoppgave og betaling av MVA

F = Forskuddsskatt personlige skattytere (næringsdrivende)

E = Forskuddsskatt upersonlige skattytere, f.eks. AS

	A	M	F	E
1. termin	17.03.	10.04.	15.03.	15.02.
2. termin	15.05.	10.06.	15.05.	15.04.
3. termin	15.07.	01.09.	15.09.	
4. termin	15.09.	10.10.	15.11.	
5. termin	17.11.	10.12.		
6. termin	15.01.	10.02.		

GEBYRER TIL BRØNNØYSUNDREGISTRENE MV.

Forsinkelsesgebyrer ved innsending av årsregnskap

Første 8 uker	1R	kr	860 pr. uke
Neste 10 uker	2R	kr	1720 pr. uke
Neste 8 uker	3R	kr	2580 pr. uke

Forsinkelsesgebyr beregnes når regnskapet leveres etter 31. juli. Ved elektronisk innsending via Altinn er fristen 31. august.

RENTESATSER

Forsinkelsesrente (morarente)

Fra 01.01. til 30.06.2014	9,50 % p.a.
Fra 01.07. til 31.12.2014	9,50 % p.a.

Rentetillegg og rentegodtgjørelse ved skatteoppgjøret

Rentesatsen er 1,08 % p.a. og er lik for både restskatt og tilgodebeløp. Ordinær rente ved skatteavregningen er ikke skattepliktig eller fradragsberettiget. For restskatt beregnes det rentetillegg fra 1. juli 2013

(fra 15. mars 2014 for upersonlige skattytere) til forfall 1. termin. For tilgodebeløp beregnes rente fra 1. juli 2013 (fra 15. mars 2014 for upersonlige skattytere) til skatteoppgjøret blir sendt. For tilleggsforskudd beregnes rente fra 31. mai 2014 til skatteoppgjøret blir sendt.

Renter etter vedtak om endringssak

Ved endringer i skatt og avgift etter endringssak beregnes det renter etter følgende satser:

	2013	2014
Renter ved økning av skatt og avgift	2,5 % p.a.	2,5 % p.a.
Rentegodtgjørelse ved nedsettelse av skatt og avgift	1,5 % p.a.	1,5 % p.a.

Rentesatser ved forsinket betaling av skatt/avgift:

Ved forsinket innbetaling av skatter og avgifter (betaling etter forfall) svares forsinkelsesrenter etter den ordinære satsen for forsinkelsesrenter.

Utgiftsgodtgjørelser 2014

Godtgjørelse til kost og overnatting

Innland

Dagsreiser uten overnatting:

Fra 5 til 9 timer: kr 200

Fra 9 til 12 timer: kr 310

Over 12 timer: kr 510

Måltidstrekk: påspandert lunsj kr 200, påspandert middag kr 250

Reiser med overnatting:

Over 12 timer: kr 690

For reiser som varer mer enn ett døgn, regnes 6 timer eller mer inn i det nye døgnet som et helt nytt døgn.

Måltidstrekk i godtgjørelsen: Frokost: kr 69 (10 %), lunsj kr 276 (40 %), middag kr 345 (50 %).

Administrative forpleining (bruspenge) kr 100

Natttillegg

Ulegitimert natttillegg ved overnatting: kr 420

Utland

I utlandet gjelder det egne satser for hvert land, www.regjeringen.no/kmd

Skattedirektoratets forskuddssatser for trekkfri

skatgodtgjørelse

For arbeidstaker som bor på pensjonat eller hybel/brakke uten mulighet for å koke mat: kr 300

For arbeidstaker som bor på hybel/brakke der det er mulighet for å koke mat eller har overnattet privat: kr 195
Matpenger (fravær fra hjemmet minst 12 timer) kr 84

Bilgodtgjørelse

10 000 km kr 4,05 pr. km

Over 10 000 km kr 3,45 pr. km

Arbeidstakere i Tromsø gis et tillegg på kr 0,10 pr. km til satsene ovenfor.

Bruk av El-bil kr 4,20 pr. km

Tillegg pr. passasjer pr. km kr 1,00

Tillegg for tilhenger pr. km kr 1,00

Satsene gjelder også utenlands, men for kjøring i utlandet er satsen kr 4,05 uansett kjørelengde.

NATURALYTELSER

Bilbeskatning 2013 og 2014

Fordelen ved privat bruk av firmabil skal med i grunnlaget for beregning av forskuddstrekk og arbeidsgiveravgift. Fordelen fastsettes til 30 % av bilens listepris inntil kr 280 100 (kr 275 700 i 2013) og 20 % av overskytende listepris.

Ved følgende forhold reduseres listeprisen til:

	Ordinær bil	El-bil
El-bil	—	50,00 %
Eldre bil enn tre år pr. 1. jan.	75,00 %	37,50 %
Yrkeskjøring over 40 000 km	75,00 %	50,00 %
Eldre bil og yrkeskjøring over 40 000 km	56,25 %	37,50 %

Ved firmabilordning i deler av inntektsåret fastsettes fordelene forholds-
messig for antall hele og påbegynte måneder bilen har stått til disposisjon.

For biler der fordelene ikke står i forhold til listeprisen, fastsettes
fordelen på forskuddsstadiet til kr 50 000 for 2014 (kr 49 000 for 2013).

Biler som faller utenfor standardreglene (i liten grad egnet for
privat bruk).

	2013	2014
Arbeidsreise t.o.m. 4000 km, pr. km	3,30	3,35
Over 4000 km, pr. km.	1,50	1,50

Rentefordel ved rimelig lån hos arbeidsgiver

Rentefordelen settes til differansen mellom normrentesatsen og
den faktisk betalte renten. Normrentesatsen offentliggjøres på
Skattedirektoratets hjemmeside, www.skatteetaten.no. Mindre,
kortsiktige lån beskattes ikke (lånebeløp på inntil 3/5 G = kr 51 147
pr. 01.05.2013 med tilbakebetalingstid høyst ett år).

Normrentesatser i	2013	2014
Januar og februar	2,25 %	2,25 %
Mars og april	2,25 %	2,75 %
Mai og juni	2,25 %	2,75 %
Juli og august	2,25 %	2,75 %
September og oktober	2,25 %	2,75 %
November og desember	2,25 %	2,50 %

SKJERMINGSRENTE

Skjermingsrente på lån til selskaper

	2013	2014	Optimal rente
Januar–februar	1,1 %	1,1 %	1,5 %
Mars–april	1,1 %	1,1 %	1,5 %
Mai–juni	1,1 %	1,1 %	1,5 %
Juli–august	1,1 %	0,8 %	1,1 %
September–oktober	1,1 %	0,8 %	1,1 %
November–desember	1,1 %	Fastsettes senere	Fastsettes senere

Renter på lån fra personer til selskaper er skattepliktig som alminnelig
inntekt. Renter som overstiger skjermingsrenten, skattlegges én gang
til som alminnelig inntekt. Skjermingsrenten fastsettes på forskudd
for to og to måneder av gangen og offentliggjøres på Skatteetatens
hjemmeside www.skatteetaten.no

Elektronisk kommunikasjon

Skattepliktig fordel ved arbeidsgivers dekning av utgifter til telefon og
internett mv. settes til kr 4392 pr. år (366 pr. mnd.) uavhengig av antall
kommunikasjonstjenester som dekkes. I tillegg kan det dekkes inntil
kr 1000 pr. år skattefritt for fellesfakturerte varer og tilleggstjenester.
Fordelen reduseres ikke selv om arbeidstakerne selv dekker kostnader
til telefon mv.

FERIEPENGER

Etter ferieloven:	(4 uker og én dag)	Med 5 uker ferie
Personer under 60 år	10,2 %	12,0 %
Personer over 60 år m/inntekt inntil 6 G	12,5 %	14,3 %
For inntekt utover 6 G	10,2 %	12,0 %

GRUNNBELØP I FOLKETRYGDEN

Grunnbeløpet (1 G) pr. 01.05.2014 = kr 88 370
Gjennomsnittlig grunnbeløp for 2014 = kr 87 328

GAVER I OG UTENFOR ANSETTELSESFORHOLD

Skattefrihet for mottaker	Verdi	Frdrag for giver
• Ansettelsestid 25, 40, 50 og 60 år	kr 8000	ja
• Gullklokke m/innskrif.	kr 12 000	ja
• Bedriften har bestått i 25 år eller antall år delelig med 25	kr 3000	ja
• Bedriften har bestått i 50 år eller antall år delelig med 50	kr 4500	ja
• Arb.taker gifter seg, går av med pensjon, slutter etter min. 10 år, eller fyller 50, 60, 70, 75 eller 80 år	kr 3000	ja
• Premie for forbedringsforslag	kr 2500	ja
• Andre gaver i arbeidsforhold	kr 1000	nei
• Erkjentlighetsgave utenfor arbeidsforhold	kr 500	ja

Ovennevnte gjelder kun for gaver i form av naturalia.

SKATTESATSER 2013 OG 2014

	2013	2014
Aksjeselskaper		
Inntektsskatt	28,0 %	27,0 %
Personer		
Alminnelig inntekt (Nord-Troms og Finnmark 23,5 %)	28,0 %	27,0 %
Trygdeavgift lønnstakere	7,8 %	8,2 %
Trygdeavgift næringsinntekt innen fiske, fangst og barnepass i eget hjem	7,8 %	8,2 %
Trygdeavgift annen næringsinntekt	11,0 %	11,4 %
Trygdeavgift pensjonsinntekt samt, lønns- og næringsinntekt for personer under 17 eller over 69 år	4,7 %	5,1 %
Toppskatt		
Innslagspunkt trinn 1, sats 9 % ¹⁾	509 600	527 400
Innslagspunkt trinn 2, sats 12 %	828 300	857 300

¹⁾ I Nord-Troms og Finnmark er satsen 7 %

Personfradrag	2013	2014
Klasse 1	47 150	48 800
Klasse 2	94 300	72 000

Formuesskatt	2013	2014
Innslagspunkt, sats 1 % (1,1 % i 2013)	870 000	1 000 000

Maksimalt skattefradrag for pensjonister	kr 30 300	kr 30 000
Nedtrapping 15,3 % fra	kr 170 750	kr 175 900
Nedtrapping 6,0 % fra	kr 259 800	kr 266 900
Særfradrag for uførhet	kr 32 000	kr 32 000
Særfradrag for enslige forsørgere pr. mnd.	kr 3 930	kr 4 067

MINSTEFRADRAG

Minstefradrag i lønn	2013	2014
Sats	40 %	43 %
Minimum	kr 31 800	kr 31 800
Maksimum	kr 81 300	kr 84 150

Minstefradrag i pensjonsinntekt	2013	2014
Sats	26 %	27 %
Minimum	kr 4 000	kr 4 000
Maksimum	kr 68 050	kr 70 400

AVSKRIVNINGER – DRIFTSMIDLER

Grp.	Gjenstand	2013	2014
A:	Kontormaskiner	30 %	30 %
B:	Ervvervet goodwill	20 %	20 %
C:	Vognvogt, varebiler, lastebiler, busser, drosjebiler og kjøretøy for transport av funksjonshemmede	20 %	20 %
D:	Personbiler, traktorer, annet rullende maskineri og materiell, andre maskiner, redskap, instrumenter, inventar m.m.	20 %	20 % (30 %) ²⁾
E:	Skip, fartøyer, rigger m.m.	14 %	14 %
F:	Fly og helikopter	12 %	12 %
G:	Anlegg for overføring og distribusjon av elkraft og elektroteknisk utrustning	5 %	5 %
H:	Bygg og anlegg, hoteller, losjihus, bevertingssteder m.m.	4 % ³⁾	4 % ³⁾
I:	Forretningsbygg	2 %	2 %
J:	Fast teknisk installasjon i bygninger, herunder varmeanlegg, kjøle- og fryseanlegg, elektrisk anlegg, sanitæranlegg, heisanlegg o.l.	10 %	10 %

²⁾ 10 % startavskrivning for driftsmidler i saldogruppe d fra 2014.

³⁾ Bygg og anlegg med brukstid under 20 år kan avskrives med inntil 10 %.
Husdyrbygg i landbruket kan avskrives med inntil 6 %.

Attraktive frynsegoder

MANGE FRYNSEGODER – ELLER NATURALYTELSER – er skattepliktige på lik linje med vanlig lønn, men det finnes også goder som verdsettes etter gunstige skatteregler eller som er skattefrie i sin helhet. Vi ser nærmere på noen populære frynsegoder.

Rådgiver skatt og avgift
Terje Brovold, Sticos

Firmabil

Firmabil er et fristende frynsegode for mange ansatte. Ansattes fordel ved privat bruk av arbeidsgivers bil skal skattlegges etter sjablonregler når den ansatte faktisk har brukt bilen til privatkjøring i løpet av året. Det spiller ingen rolle for fordelsbeskatningen hvor mye bilen faktisk benyttes privat.

Den skattepliktige fordelene beregnes som en andel av bilens listepreis som ny inkludert verdien av ekstrautstyr.

Dersom man har muligheten til å påvirke valget av firmabil, vil det være svært gunstig å velge el-bil som firmabil fordi den skattepliktige fordelene da beregnes ut fra 50 prosent av listepreisen som ny. Dette medfører at skattebelastningen blir omtrent halvparten av en bensin-/diesebil i samme prisklasse. I tillegg oppnås andre fordeler som blant annet gratis parkering på kommunale parkeringsplasser, gratis bomplasseringer og gratis transport av el-bilen på riksveiferger.

Det er imidlertid verdt å merke seg at dersom arbeidsgiver påkoster installasjon av hurtiglader i hjemmet til en arbeidstaker, vil dette normalt være en

skattepliktig fordel. Arbeidsgivers dekning av andel av strømgifter i hjemmet som skyldes uttak til firmabil, inngår i firmabilordningen uten særskilt beskatning under forutsetning av at merforbruket er vurdert nøkternt.

Dersom bilen brukes mye i yrket og lite privat, bør det vurderes om det vil være lønnsomt med firmabil i forhold til bilgodtgjørelse. Tommelfingerregelen er at dersom du kjører mye privat, så vil det lønne seg med firmabil i forhold til å eie bilen og bære kostnadene selv.

Utdanning

Et annet attraktivt frynsegode er utdanning. Arbeidsgivers dekning av ansattes kostnader til undervisning, eksamensavgift, skolebøker og annet materiell mv. er på nærmere vilkår skattefritt for den ansatte.

Skattefritaket for kostnadsdekningen er betinget av at ett av vilkårene nedenfor er oppfylt:

- utdanningen må gi kompetanse som kan benyttes i nåværende eller fremtidig arbeid hos nåværende arbeidsgiver
- ved opphør av arbeidsforhold kan kostnader inntil 1,5 ganger folkestrygdens grunnbeløp (fra 1. mai 2014 kr 132 555) dekkes når utdanningen gir kompetanse som kan brukes ved søking av nytt arbeid hos annen oppdragsgiver

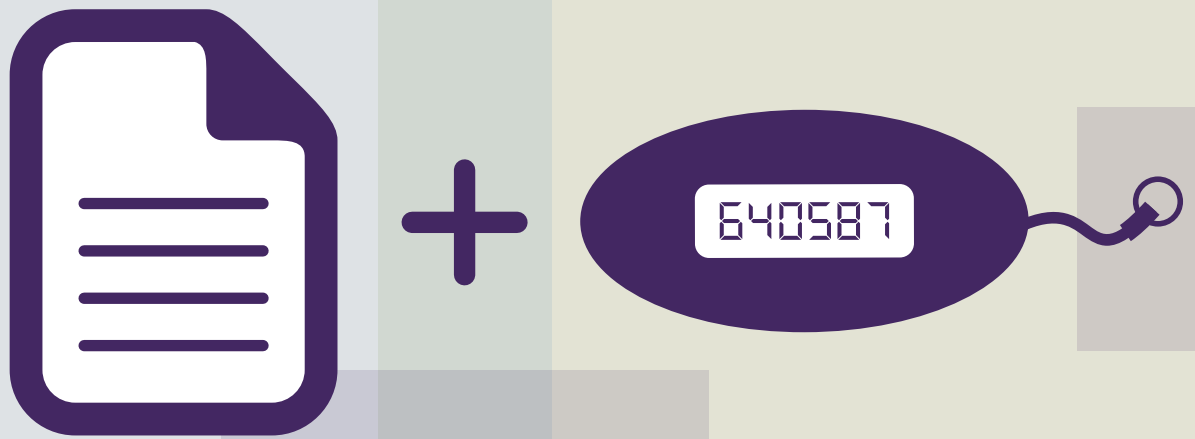
For at dekning av kostnadene til utdanning som ikke er intern (ekstern utdanning), skal være skattefrie, kreves det i tillegg at:

- Utdanningen må være beregnet til normalt å skulle gjennomføres på inntil fire semestre, maksimalt 20 måneder, ved fulltids studium. Varer utdanningen lenger, er likevel dekningen av kostnadene skattefrie for de første fire semestrene som dekkes, maksimalt 20 måneder. Tar arbeidstakeren flere kurs etter hverandre og som hver for seg ligger innenfor tidsgrensen på fire semestre/20 måneder, vil dekningen være skattefrie under forutsetning av at kursene ikke bygger på hverandre eller at de alene eller sammen med andre kurs kan lede til en grad. Det er den normerte tiden som skal legges til grunn, f.eks. den normerte

Signér dine dokumenter elektronisk

Signant er en prisgunstig og sikker løsning for alle med Buypass eller BankID. Signant gjør det enkelt å signere dokumenter elektronisk, uten bekymring for scanning og postgang. **Enkelt og greit!**

Send

Signér

Hent signert
dokument

tiden Lånekassen legger til grunn. Det er uten betydning hvor lang tid utdanningen faktisk tar. Lånekassen legger normalt til grunn at et fulltidsstudium gir 60 studiepoeng pr. år eller 30 studiepoeng pr. semester. Et studium som er normert til 120 studiepoeng, vil etter dette oppfylle kravet om inntil fire semestre eller maksimalt 20 måneders varighet.

- for kurs/utdanning som varer over to måneder, må den ansatte ha arbeidet i heltidsstilling i minst ett år hos arbeidsgiveren ved oppstart av utdanningen (tilsvarende lenger ved deltidsstilling). Periode med sykmelding eller permisjon med lønn regnes med i forbindelse med kravet til ett års arbeidsperiode, forutsatt at arbeidstakeren faktisk har arbeidet for den aktuelle arbeidsgiveren direkte forut for fraværet.

Barnehage

Bedriftsbarnehage

Arbeidsgivers dekning av ansattes barnehageplasser vil også være et skattefritt frynsegode når arbeidsgiver gjennom eierandel eller innskudd disponerer plassene til bruk for sine ansattes barn. Det er ikke krav til egenbetaling fra foreldrene. Arbeidsgiver må ha vedtektsfestede rettigheter med hensyn til antall barnehageplasser og innflytelse på driften av barnehagen som samsvarer forholdsmessig med eierandelen/innskuddet.

Tilskudd til barnehage

Det er skattefrittak for arbeidsgivers dekning av barnehageutgifter, også for plasser som ikke oppfyller vilkårene for å være bedriftsbarnehage. Tilskudd til barnehage er skattefritt når tilskuddet maksimalt er 3000 kroner i måneden, og den ansatte betaler en egenandel som tilsvarende makspris i henhold til bestemmelser om maksimalgrense, jf. barnehageloven § 15. En eventuell differanse mellom maksimalprisen og det den ansatte betaler, regnes som skattepliktig inntekt.

Aksjer og opsjoner

Vederlagsfrie aksjer eller aksjer til underpris regnes som skattepliktige for den ansatte fullt ut, med mindre aksjetildelingen skjer etter en generell ordning i bedriften. Kravet om at aksjeerhvervet må være etter en generell ordning innebærer at tilbudet om aksjeerhverv må gjelde alle ansatte i vedkommende selskap og tilsvarende alle pensjonister dersom også de skal omfattes av tilbudet. Det kan da gis en skattefri aksjerabatt på maksimalt 20 % sammenlignet med markedspris, men begrenset til 1500 kroner. Det kan kreves en viss minste ansettelsestid i tillegg til at aksjene i rimelig utstrekning kan fordeles etter ansiennitet eventuelt etter lønnens størrelse.

Eksempel

AS A har som generell ordning at alle ansatte som har vært ansatt over fem år kan kjøpe aksjer i selskapet til 50 % av salgsverdien. En ansatt kjøper den 15.04. i inntektsåret 50 aksjer for kr 100 pr. stk. Aksjenes salgsverdi var på samme tidspunkt kr 200 pr. aksje. Den ansattes skattepliktige fordel blir:

Aksjenes salgsverdi (kr 200 * 50 aksjer)	10 000 kroner
– Skattefri del (20 % av kr 10 000, men begrenset til kr 1 500)	1 500 kroner
– Den ansattes vederlag	5 000 kroner
= Skattepliktig fordel	3 500 kroner

Firmaturer

Firmaturen vil være et skattefritt velferdstiltak når alle eller en betydelig gruppe ansatte har tilbud om å være med på turen. Selv om enkeltstående tilstelninger kombineres med kortere opphold på hotell mv., kan de anses som skattefrie velferdstiltak. Forutsetningen er at oppholdet på hotell mv. har en varighet på inntil to overnattinger. Det er uten betydning om oppholdet er knyttet til en helg.

Når firmaturen regnes som et skattefritt velferdstiltak, vil også eventuelle ektefelles/ledsagers andel av kostnadene være skattefri.

Består en reise av to atskilte deler, et velferdstiltak og en tjenestereise (fagseminar e.l.), vurderes hver del av turen isolert. Dersom kravene til skattefrittak for henholdsvis velferdstiltaket og tjenestereisen er oppfylt, er i utgangspunktet hele turen skattefri.

Eksempel

De ansatte i en mindre bedrift er på en tur til et høyfjellshotell fra torsdag morgen til søndag kveld. Arbeidsdagene torsdag og fredag består av et fagseminar. Fredag kveld, lørdag og søndag deltar de ansatte på et sosialt arrangement. Dersom kravene til skattefrittak for henholdsvis velferdstiltaket og fagseminaret er oppfylt, vil hele turen være skattefri.

Vær oppmerksom på at dersom reisen medfører mer enn to overnattinger på hotell mv., vil ektefelles/ledsagers deltakelse bli skattepliktig i sin helhet for den ansatte. Dette gjelder selv om den ansattes egen deltakelse er skattefri.

Trening

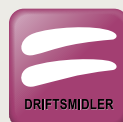
Arbeidsgivers dekning av utgifter til helsestudio mv. er et rimelig velferdstiltak når alle eller en betydelig gruppe ansatte har reell mulighet til å benytte seg av tiltaket og til å trene i fellesskap.

Økonomisk styring og kontroll. Punktum.

KETIS REINO Foto: Monkey Business

Finales programmer tar over der økonomisystemene stopper, og hjelper deg videre med årsregnskap, noteopplysninger, ligningsoppgaver, skatteberegning, avstemming, dokumentasjon, analyse- og nøkkeltallrapporter, prognoser, grafer, perioderapporter, konsernregnskap, avskrivninger, driftsmiddeloversikt, aksjeoversikt, kontantstrømoppstilling m.m. I tillegg valideres dataene automatisk mens du arbeider, slik at feilføringer avsløres umiddelbart. Gratis demoversjoner finner du hos www.finale.no.

Dette kan for eksempel være når bedriften:

- kjøper et visst antall kort som benyttes av de ansatte, for eksempel ti kort for 50 ansatte. Et slikt tiltak kan anses som et velferdstiltak når bedriften/arbeidsgiver arrangerer felles opplegg for de ansatte (dersom antall medlemskort som bedriften kjøper er så lavt i forhold til antall ansatte at tiltaket mister karakter av fellesarrangement, blir det en skattepliktig fordel)
- betaler en viss sum i året for at alle ansatte skal kunne benytte seg av helsestudioet. Et slikt tiltak kan anses som et velferdstiltak når bedriften/arbeidsgiver arrangerer felles opplegg for de ansatte
- engasjerer en instruktør for å arrangere for eksempel aerobic trening eller en fysioterapeut som kan gi veiledning i bedriftens lokaler

Bedriftsidrettslag

Arbeidsgivers dekning av kostnader for bedriftsidrettslaget (f.eks. fotball-/håndballag) regnes normalt som skattefritt velferdstiltak. Her inngår blant annet utgifter i tilknytning til trening og kamper, som leie av bane, hall-tid, kontingenter, baller og annet nødvendig utstyr.

Dersom bedriftsidrettslaget dekker startkontingent eller andre utgifter i forbindelse med trening eller delta-

kelse i trimarrangementer, vil dette bare være skattefritt dersom det kan regnes som et velferdstiltak. Det innebærer blant annet at deltakelsen må inngå i et fellesarrangement for en betydelig gruppe ansatte.

Pensjonsforsikring

En god pensjonsordning er et viktig gode som gjør bedriften attraktiv. Obligatorisk tjenstepensjon, som trådte i kraft i 2006, er et viktig bidrag for en trygg pensjon for alle, og vil sikre alderspensjonsopptjening i tillegg til folketrygden for de fleste arbeidstakere.

Fra 1. januar 2014 ble det åpnet for at bedrifter i privat sektor kunne velge enda et nytt skattefavisert kollektivt alderspensjonsprodukt for sine ansatte. Det nye produktet er hjemlet i ny tjenstepensjonslov, som trådte i kraft 1. januar 2014. Produktet er ment å være et alternativ til dagens ytelses- og innskuddspensjonsordninger. For bedrifter som har eller oppretter innskuddspensjon for sine ansatte, økte rammen for innbetaling av innskudd til de ansattes pensjon vesentlig fra samme tidspunkt. Kostnader vedrørende ordningen kan komme i tillegg til de fastsatte øvre innskuddsgrensene.

Ved obligatorisk tjenstepensjon (OTP) er arbeidsgivers minsteinnskudd to prosent, men arbeidsgiver kan nå på visse vilkår betale inn sju prosent av medlemmens samlede lønn inntil 12 G, eller sju prosent av medlemmens samlede lønn mellom en G og 12 G. Det kan gjøres tilleggsinnskudd for medlemmens lønn mellom 7,1 G og 12 G. Slikt tilleggsinnskudd kan i pensjonsplanen ikke settes høyere enn 18,1 prosent av slik lønn i det enkelte året. Det skal ikke betales innskudd for lønn over 12 G. Folketrygdens grunnbeløp (G) utgjør fra 1. mai 2014 kr 88 370.

Bedriftshytte

Fordel ved fri bedriftshytte/fritidsbolig anses som velferdstiltak, og er ikke skattepliktig for arbeidstaker hvis

retten til bruk gjelder for alle eller en betydelig gruppe ansatte i bedriften.

Denne regelen gjelder også bedriftshytter/fritidsboliger i utlandet. Det må sannsynliggjøres på en troverdig måte at hytta/fritidsboligen er tilgjengelig for alle eller majoriteten av de ansatte, for eksempel ved vedtekter eller hyttebok. Videre bør det være en oversikt over den faktiske bruken.

Det kan som et utgangspunkt legges til grunn at fordelene vil være skattepliktig hvis det er mindre enn ti personer som har disposisjonsrett. Dersom flere bedrifter som hver har under ti ansatte eier en bedriftshytte/fritidsbolig i fellesskap, blir bruken ikke skattepliktig dersom til sammen ti eller flere har rett til å disponere hytta.

Hjemmekontor

Godtgjørelse

Hvis godtgjørelsen gjelder kontor som oppfyller vilkårene til hjemmekontor og ikke overstiger 1600 kroner pr. år, vil godtgjørelsen være trekk- og avgiftsfri. Med hjemmekontor menes eget/egne rom i hjemmet som *utelukkende benyttes i eierens inntektsserv.*

Utleie til arbeidsgiver

Ved reell utleie av en del av fritakslignet bolig til arbeidsgiver eller eget aksjeselskap, vil vanlig markedsleie være fradragsberettiget for selskapet uten at mottaker blir beskattet for beløpet. Skriftlig leieavtale bør foreligge. En forutsetning for å kunne hevde at det er et reelt utleieforhold, er at lokalene faktisk brukes til arbeidsgiverens/aksjeselskapets formål. Ligningsmyndighetene stiller strenge krav både til vurderingen av om det foreligger reell utleie og til hva som kan regnes som markedsverdi.

Andre frynsegoder

Øvrige frynsegoder kan være for eksempel telefon, personalrabatter, subsidiert kantine, bedriftshelsetjeneste, arbeidstøy, avis og lån i arbeidsforhold.

ØKER: Forsinkelsesavgiften øker etter hvert som forsinkelsen øker.

Forsinket levering av ligningspapirer

LEVERER EN SKATTYTER SINE LIGNINGSPAPIRER for sent, kan reaksjonen fra ligningsmyndighetene være fastsettelse av en forsinkelsesavgift.

Advokat Tom Larsen,
Revisorforeningen

Selvstendige næringsdrivende, upersonlige selskaper, for eksempel aksjeselskaper, og deltakerlignede selskaper skal levere ligningspapirene innen 31. mai året etter inntektsåret. Personer som driver et enkeltpersonforetak og mottar forhåndsutfylt selvangivelse for næringsdrivende, omfattes ikke av ordningen med leveringsfritak som gjelder for lønsmottakere og pensjonister. Sender de ovennevnte skattyterne ikke inn sine ligningspapirer innen 31. mai, kan de måtte betale en forsinkelsesavgift.

Forsinkelsesavgift kan bli pålagt når skattyterne leverer selvangivelse, næringsoppgave eller pliktig selskapsoppgave med vedlegg, for sent.

Beregnes av alminnelig inntekt og netto formue

Forsinkelsesavgiften beregnes på grunnlag av skattyters alminnelige inntekt og samlede skattepliktige netto formue i alle kommuner.

Hvis skattyter har et fremførbart underskudd fra et tidligere år, vil det komme til fradrag i beregningsgrunnlaget.

Når ektefellene leverer hver sin selvangivelse, vil forsinkelsesavgift bli fastsatt for hver ektefelle ut fra deres individuelle forhold. Dersom ektefellen lignes for inntekt fra felles bedrift, og næringsoppgaven ikke er innkommet til rett tid, vil begge få fastsatt forsinkelsesavgift på grunn av den forsinkede oppgaven.

Forsinkelsesavgiftens størrelse

Satsen for forsinkelsesavgift av formue er én promille av nettoformuen uavhengig av forsinkelsens lengde.

Forsinkelsesavgiften av inntekt er to promille av alminnelig inntekt når forsinkelsen ikke er over en kalendermåned etter lovbestemt eller utsatt frist. Den øker til én prosent av

alminnelig inntekt når forsinkelsen er over en kalendermåned.

Er forsinkelsen over tre måneder etter lovbestemt frist, utgjør forsinkelsesavgiften to prosent av alminnelig inntekt selv om det er gitt fristutsettelse.

Er skattyter i en situasjon der både selvangivelsen og næringsoppgaven leveres for sent, men til forskjellig tid, brukes den satsen som gir høyest avgift.

Begrensning i forsinkelsesavgiften

Det er imidlertid en begrensning på hvor høy forsinkelsesavgift det kan fastsettes avhengig av forsinkelsens lengde. Når forsinkelsen ikke er over én måned, begrenses forsinkelsesavgiften oppad til 10 000 kroner. Hvis forsinkelsen er over én måned, begrenses forsinkelsesavgiften til 15 000 kroner.

Ved en alminnelig inntekt på 1 000 000 og netto formue på 2 000 000 og tre måneders forsinkelse vil man basert på satsene for forsinkelsesavgift få fastsatt en avgift på 22 000 kroner. Begrensningen gjør imidlertid at maksimal forsinkelsesavgift blir 15 000 kroner. Har skattyter et negativt beregningsgrunnlag, vil avgiften bli satt til 200 kroner uavhengig av om forsinkelsen er under eller over én måned.

Fradrag for avgiften

Nytt av året er at ligningsmyndighetene i Lignings-ABC legger opp til at skattyter som får fastsatt forsinkelsesavgift, vil kunne få fradrag for avgiften. De skriver i Lignings-ABC under stikkord «Bot, gebyr mv» at f.eks. tilleggsavgift som skyldes manglende betaling eller overskridelse av parkeringstiden på parkeringsplass, ikke vil være av overveiende straffeliggende karakter, og derfor er fradragberettiget hvis vilkårene for øvrig er oppfylt. Det samme gjelder forsinkelsesavgift etter ligningsloven. Her mener tydeligvis ligningsmyndighetene at de alminnelige vilkårene for fradrag er oppfylt, og at det er tilstrekkelig tilknytning mellom kostnaden og inntektsservivet. Myndighetene mener at dette vil gjelde både personlig næringsdrivende og selskaper som har inntektsgivende aktivitet samt deltakerlignede selskaper ved forsinket levering av selskapsoppgaver.

Husk mulig tilleggsskatt

Man skal som skattyter være oppmerksom på at de strengere reglene om tilleggsskatt, på grunn av manglende levering av selvangivelse eller næringsoppgave kan komme til anvendelse hvis disse leveres etter at skatteoppgjøret er sendt skattyter.

Mulig å få utsettelse

Det er mulig å søke om utsettelse med innsending av ligningspapirene hvis det av særlige grunner vil skape betydelige vanskeligheter å levere innen lovpålagt frist. Skattyter må i så fall innen den lovpålagte fristen skriftlig søke og begrunne hvorfor fristutsettelse er nødvendig. Eksempel på årsak kan være sykdom. Det finnes et eget skjema på Altinn som kan benyttes for dette. Skjemaet er tilgjengelig på nettet inntil den lovpålagte fristen utløper.

Ved utsatt leveringsfrist etter søknad, vil skattemyndighetene ikke kunne fastsette forsinkelsesavgift før den utsatte fristen oversittes.

Om man kommer i en situasjon hvor man har oversittet den ordinære eller utsatte fristen, skal det likevel ikke fastsettes forsinkelsesavgift hvis skattyters forhold kan anses unnskyldelige. Eksempler på slike forhold er, ifølge Lignings-ABC, egen sykdom, alderdom, uerfarenhet eller annen årsak. Eksempler på annen årsak, fortsatt ifølge Lignings-ABC, kan være at skattyter for et kortere eller lengre tidsrom er ute av stand til å ivareta egne interesser, for eksempel som følge av psykiske eller sosiale problemer, sykdom eller dødsfall i familien eller eget samlivsbrudd.

Lønnstakere og pensjonister

Lønnsinntakere og pensjonister skal levere sin selvangivelse senest innen 30. april året etter inntektsåret. Denne gruppen skattytere mottar imidlertid en forhåndsutfylt selvangivelse og omfattes av ordningen med leveringsfritak. Det innebærer at selvangivelsen anses levert slik den fremgår av den tilsendte forhåndsutfylte selvangivelsen fra skattemyndighetene, hvis de ikke endrer eller bekrefter utkastet. Denne gruppen vil følgelig ikke komme i en situasjon hvor forsinkelsesavgift kan fastsettes.

Frister for registrering i Foretaksregisteret

Melding om beslutning om fisjon, fusjon, kapitalnedsettelse eller avvikling må være mottatt av Foretaksregisteret innen 20. oktober for å bli registrert innen utgangen av året. Gjennomføringsmeldinger og andre meldinger innsendt elektronisk til Foretaksregisteret etter 10. desember kan være vanskelig å få registrert innen utgangen av året.

Elektronisk varsel ved forsinket innsending av årsregnskapet

Fra i år sender Regnskapsregisteret varsel om forsinket innsending av årsregnskapet elektronisk og det blir ikke sendt brev pr. post. Varslet blir sendt på e-post til både enhetene og de solidarisk ansvarlige. Kontaktinformasjonen blir hentet fra Altinn, så det er viktig at både enhetsprofilen og personlig kontaktinformasjon i Altinn er oppdatert. For de enhetene som har registrert regnskapsfører i Enhetsregisteret, vil det også bli sendt e-post til den registrerte regnskapsføreren.

Ved elektronisk innsending over Altinn, blir det beregnet forsinkelsesgebyr fra 1. september. Ved innsending pr. post blir det beregnet gebyr fra 1. august.

Slik utarbeider du en god kontantstrøm- oppstilling

Statsautorisert
revisor Pål Sund,
rådgiver i Sticos

KONTANTSTRØMOPPSTILLINGEN er som regel det siste arbeidet som blir gjort når årsregnskapet skal ferdigstilles, og kvaliteten blir derfor ofte preget av lite tid og hurtig arbeid. Her får du en femstegsprosess for utarbeidelse av kontantstrømoppstilling, noe som vil bidra til bedre kvalitet i arbeidet.

At kontantstrømoppstillingen som regel er det siste som utarbeides, er naturlig, da utarbeidelse blant annet krever en ferdig resultat- og balanseoppstilling. Utfordringen er at resultat- og balanseoppstilling er ferdig like før årsregnskapet skal vedtas, dermed blir det ofte veldig lite tid til utarbeidelse av kontantstrømoppstillingen. Dette medfører, etter vår mening, at kvaliteten på kontantstrømoppstillingen er deretter. Denne artikkelen viser en femstegsprosess for utarbeidelse av kontantstrømoppstillingen. Gjennom å vise denne prosessen ønsker vi å bidra til bedre kvalitet i utarbeidelse av kontantstrømoppstillingen.

Lovmessige krav til kontantstrømoppstilling

Kravet til utarbeidelse av kontantstrømoppstilling gjelder for alle regnskapspliktige virksomheter som ikke er små foretak.¹ Ifølge regnskapslovens bestemmelser skal kontantstrømoppstillingen «gi en oversikt over innbetalinger og utbetalinger og forklare likviditetsendringer».² NRS (F) *Kontantstrømoppstilling* gir nærmere kriterier for klassifisering og presentasjon av kontantstrømmer.

Formålet med denne artikkelen er å gjennomgå en praktisk metode for

utarbeidelse av kontantstrømanalysen i fem steg. Men først litt om kontantstrømoppstillingens oppdeling. Den deles inn i tre hovedaktiviteter:

1. Operasjonelle aktiviteter – viser pengestrømmer fra ordinær drift av selskapet. Viktigste aktivitet ved verdimåling.
2. Investeringsaktiviteter – viser pengestrømmer fra kjøp og salg av driftsmidler og andre investeringer. Viktig for å se investeringsnivået over tid.
3. Finansieringsaktiviteter – viser hvordan virksomheten er finansiert gjennom endringer i egenkapital og gjeld.

¹ Regnskapsloven § 3-2 første og andre ledd.

² Regnskapsloven § 6-4.

Etter norsk regnskapslov og NRS (F) *Kontantstrømoppstilling* kan regnskapsprodusentene velge mellom to tillatte oppstillinger for kontantstrøm: 1) Direkte modell og 2) Indirekte modell. Modellene likestilles, men standarden anbefaler den direkte metoden. Likevel er det den indirekte metoden som er mest anvendt, dette fordi den anses enklere å utarbeide og mindre arbeidskrevende.³

Den direkte metoden spesifiserer alle netto inn- og utbetalinger fra driftsrelaterte aktiviteter, f.eks. innbetalinger ved salg av varer og utbetalinger ved kjøp av varer.

Den indirekte metoden er en avstemming av kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter opp mot årets resultat. Her tar man utgangspunkt i årets resultat og korrigerer for poster uten kontanteffekter som for eksempel avskrivninger, samt endringer på driftsrelaterte balanseposter som varelager, kundefordringer og leverandørgjeld.

Kontantstrømoppstilling versus resultatregnskapet

Resultatregnskapet viser periodiserte inntekter og kostnader i tråd med regnskapslovens regler og de valgte regnskapsprinsippene. Kontantstrømmen viser faktiske pengestrømmer inn og ut av selskapet, uavhengig av regnskapsreglene og valgte prinsipper. Som nevnt i innledningen benyttes kontantstrømmen ofte ved verddivurdering av selskaper.

Typiske avvik mellom kontantstrøm og resultatregnskap:

- Investeringer i driftsmidler
- Regnskapsmessige avskrivninger
- Endringer i driftskapital (varelager, leverandørgjeld, kundefordringer, etc.)
- Egenkapitaltransaksjoner og opptak/nedbetaling av gjeld

Illustrasjon – kontantstrøm indirekte metode

I henhold til Regnskapsstandarden⁴ vil en kontantstrøm etter den indirekte metoden være satt opp som følger:

Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	2014	2013
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler/immaterielle eiendeler		
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler/immaterielle eiendeler		
Innbetalinger på andre lånefordringer		
Utbetalinger på andre lånefordringer		
Innbetalinger ved salg av aksjer og obligasjoner mv.		
Utbetalinger ved kjøp av aksjer, obligasjoner, samt konsernbidrag til DS		
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Netto endring kassekreditt		
Innbetalinger ved opptak av ny gjeld		
Utbetalinger ved nedbetaling av gjeld		
Innbetalinger av konsernbidrag/aksjonærbidrag		
Utbetalinger av konsernbidrag		
Innbetalinger av egenkapital		
Tilbakebetalinger av egenkapital		
Utbetalinger av utbytte		
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Effekt av valutakursendringer på kontanter og kontantekvivalenter		
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter		
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter 01.01.		
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter 31.12.		

Kontantstrømoppstillingen bør få økt fokus da denne gir brukeren av regnskapet mye nyttig informasjon dersom den er korrekt satt opp. Kontantstrømmen er spesielt nyttig ved verdsettelse av virksomheter. Den gir et bilde på hvordan virksomheten genererer og bruker likvider. Nåverdien av fremtidige netto kontantstrømmer brukes ofte som grunnlag for verdsettelse av virksomheter. Historiske kontantstrømmer kan gi et godt grunnlag for å estimere fremtidige kontantstrømmer.

Utarbeidelse av kontantstrømoppstilling

Som nevnt tidligere er det to ulike modeller som er tillatt. I praksis benyttes den indirekte modellen av de fleste. Vi fokuserer derfor på denne.

Kontantstrømoppstillingen utarbeides med grunnlag i resultat- og balanseoppstilling. I tillegg krever utarbeidelsen også noe tilleggsinformasjon blant annet fra notene. I denne femstegsprosessen for utarbeidelse av kontant-

strømoppstilling, vil vi ha fokus på steg fire der vi beskriver hver enkelt linje under kontantstrøm fra operasjonelle prosesser.

Steg 1 – kvalitetssikre grunnlagsdata

For å få en effektiv og god prosess er det viktig at resultat- og balanseoppstilling er endelige versjoner og at disse er riktige. Start derfor med å kvalitetssikre disse.

³ NRS (F) *Kontantstrømoppstilling punkt 2.5.*

⁴ NRS (F) *Kontantstrømoppstilling, vedlegg 1.*

Visma tilbyr webløsninger
der kunden administrerer
fakturerings, lønnskostnader
og utgiftsrefusjoner selv.

Les mer om våre løsninger på:
visma.no/regnskapsbyra

Steg 2 – innhent nødvendig tilleggsinformasjon

Det er flere poster i oppstillingen hvor det kreves ytterligere informasjon for å kunne fremskaffe riktige tall. Dette vil typisk gjelde salgssum og kostpris på solgte driftsmidler (resultatoppstillingen har kun gevinst/tap), betalt skatt, betalt utbytte, nedbetalinger og opptak av gjeld, etc. Opplysninger finnes delvis i noteopplysninger og delvis må man gå i saldobalanse eventuelt ned på bokføringsbilag for å finne tilstrekkelig informasjon.

Steg 3 – utarbeide en endringsbalanse

En endringsbalanse utarbeides basert på balanseoppstillingen for to ulike tidspunkter. Typisk vil dette være inngående balanse (IB) pr. 1.1 og utgående balanse (UB) pr. 31.12. Formålet med endringsbalanse er å kartlegge hvilke endringer i balansen som medfører «bruk av kontanter» og hvilke som medfører «tilførsel av kontanter». Typisk vil økning i en fordring medføre «bruk», mens økning i en gjelds-post vil medføre «tilførsel».

Regnskapsstandarden⁵ anbefaler også at kontantstrømmer skal presenteres brutto. Dette innebærer for eksempel at kjøp og salg av driftsmidler presenteres på hver sine linjer. Det samme vil være tilfelle med nedbetaling og opptak av langsiktig gjeld. Det er likevel tillatt etter god regnskapsskikk å presentere endring i eiendeler og gjeld med høy omløpshastighet netto, for eksempel kundefordringer, varelager og leverandørgjeld.

Steg 4 – legg inn tall i kontantstrømoppstillingen

Vi anbefaler å starte med å beregne kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter. Her starter du med resultat før skatt og korrigerer for «ikke-kontante transaksjoner», effekter av endringer i driftsrelaterte balanseposter og effekter som skal flyttes til kontantstrøm fra investeringsaktiviteter (f.eks. gevinst og tap ved salg av driftsmidler) og finansieringsaktiviteter (f.eks. innbetaling av konsernbidrag).

5 NRS (F) Kontantstrømoppstilling punkt 2.4.

Deretter beregnes kontantstrøm fra investeringsaktiviteter og til slutt kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter.

Vi vil i fortsettelsen se på hver enkelt post under operasjonelle aktiviteter basert på illustrert kontantstrømoppstilling, samt oppsummere kort vedrørende investerings- og finansieringsaktiviteter.

Operasjonelle aktiviteter

Utgangspunktet er resultat før skatt, som korrigeres for poster uten kontanteffekt og poster som hører til under investerings- eller finansieringsaktiviteter. De fleste postene her vil derfor være korrigeringer av resultatmessige effekter som ikke har tilsvarende kontanteffekt.

Resultat før skattekostnad

Denne hentes direkte fra resultatoppstillingen for det aktuelle året.

Periodens betalte skatt

Skatt betales som regel på etterskudd, derfor vil denne posten som regel være

Start gjerne med å beregne kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter.

Sugen på en prøvetur?

Avtal en demonstrasjon
av nye **Akelius Byrå!**

I høst kan du gi ditt byrå litt ekstra fart. Da lanserer vi nemlig nye Akelius Byrå. Ett nytt og moderne system for administrasjon og klienthåndtering, spesielt tilpasset for regnskapsførere og revisorer.

Akelius Byrå gir deg kontroll, overblikk og nye muligheter for å bli enda bedre til å gi dine kunder støtte og råd i sin virksomhet.

Interessert? Du kan allerede nå få en demonstrasjon av hva Akelius Byrå kan gjøre for deg og din virksomhet. Ta kontakt så avtaler vi en prøvetur når det passer for deg!

Ring 22 34 60 00 eller sendt epost på akelius@akelius.no. Vi snakkes!

Akelius Verden – vi står bak deg.

akelius.no

Akelius

a Wolters Kluwer business

03:2014 > Side 31

lik skyldig betalbar skatt i balansen pr. 1.1 (IB) med negativt beløp (kontanter ut). Vær klar over at unntak kan forekomme for eksempel ved forskuddsbetaling av skatt eller ved endringer i ligningen.

Tap/gevinst ved salg av eiendeler

Denne posten korrigeres for netto gevinst/tap som er inkludert i resultat før skatt. I kontantstrømmen skal vi isteden ta med kontanteffekten av salg av driftsmidler. Denne finner vi under investeringsaktiviteter. Eksempel: en maskin bokført til 50 som selges til 70, gir en gevinst på 20 som vil være en del av resultat før skatt. Denne trekkes ut her, det vil si at vi får minus 20 på denne linjen i kontantstrømsoppstillingen. Kontanteffekten (salgssum) på 70 vil komme under investeringsaktiviteter.

«Ordinære avskrivninger» og

«Nedskrivning/reversering anleggsmidler»

Dette er regnskapsmessige avskrivninger/nedskrivninger som påvirker resultat før skatt og som ikke har kontanteffekt. Denne effekten skal derfor trekkes ut av resultat før skatt med et positivt beløp tilsvarende årets avskrivninger og sum av årets netto nedskrivninger.

Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger i pensjonsordningen

Det vil ofte være avvik mellom innbetaling til pensjonsordningen og hva som faktisk er kostnadsført gjennom året, spesielt ved ytelsesbaserte pensjonsordninger. For å beregne korrekt kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter, må det derfor korrigeres for dette avviket. Større innbetaling enn kostnadsføring vil gi negativt beløp på denne linjen, og motsatt ved lavere innbetaling enn kostnadsføring.

Resultatandel (fra DS/TS) fratrukket utdelinger fra selskapet

Kun aktuelt dersom datterselskaper eller tilknyttede selskaper bokføres i tråd med egenkapitalmetoden. Årets resultatandel vil da være inkludert i resultat før skatt. Dette genererer imidlertid ingen likviditetseffekt og må derfor trekkes ut. Om du for eksempel har tatt inn en resultatandel på 50

fra et datterselskap, vil dette medføre en økning i balanseført verdi på denne aksjeposten, samt økt egenkapital, men ingen økning i kontantbeholdningen. Resultatandelen fra denne posten må derfor trekkes ut fra resultat før skatt for å finne kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter.

Gitt at resultat før skatt er 200, hvor resultatandelen utgjør 50, vil dette gi følgende kontantstrøm fra drift, gitt ingen andre effekter som påvirker kontantstrømmen:

Resultat før skatt	200
Resultatandel fra DS/TS	-50
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	150

Positiv resultatandel gir negativt beløp i denne posten. Eventuelt utbytte eller andre innbetalinger fra selskapene vil bli tatt med under kontantstrøm fra investeringsaktiviteter.

«Endring i varelager» og «Endring i kundefordringer»

Generelt skal kontantstrømmer i størst mulig grad vises brutto i kontantstrømmen. Dette innebærer at vi viser innbetalinger og utbetalinger på egne linjer. Eiendeler og gjeld med høy omløpshastighet kan imidlertid vises netto, dette er poster som anses å ligge i denne kategorien. En netto økning i balanseført varelager eller kundefordringer medfører «bruk av kontanter», og dette innebærer at en økning i disse balansepostene vil gi negativt beløp på disse linjene.

Et enkelt eksempel illustrerer hvordan dette påvirker kontantstrømmen. Vi beregner først endring fra inngående balanse (1.1) til utgående balanse (31.12). Endringen utgjør en effekt på kontantbeholdningen som ikke inngår i resultat før skatt. Denne må derfor tas med i kontantstrømsoppstillingen. Et selskap har 50 i resultat før skatt, og alle balanseposter bortsett fra varelager, kontanter og egenkapital er uendret. Varelageret øker med 200. Dette gir følgende beregning:

Resultat før skatt	50
Endring i varelager	-200
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-150

Dette viser at selv om selskapet har positivt resultat, medfører driften av selskapet at kontantbeholdningen reduseres fordi de binder opp midler i arbeidskapitalen (varelageret).

Endring i vareleverandørgjeld

Denne posten faller i samme kategori som nevnt ovenfor. Høy omløpshastighet medfører at denne kan vises netto. Denne vil ha motsatt fortegn og øker man gjelden, vil dette gi en positiv effekt på kontantstrømmen for perioden. Effekten beregnes på samme måte som beskrevet for varelager og kundefordringer.

Mange gjør feil ved at de ikke klassifiserer leverandørgjelden forskjellig avhengig av om det er vareleverandørgjeld eller gjeld i forbindelse med kjøp av driftsmidler. Kun vareleverandørgjeld påvirker kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter. Riktig klassifisering her krever ofte at man går inn i leverandørspesifikasjon og trekker ut leverandørgjeld i forbindelse med kjøp av driftsmidler. Leverandørgjeld i forbindelse med kjøp av driftsmidler inngår som en korreksjon i posten «Utbetaling ved kjøp av varige driftsmidler/ immaterielle eiendeler».

Endring i andre tidsavgrensningsposter

Denne posten er en samlepost for øvrige driftsrelaterte balanseposter som annen kortsiktig gjeld, andre kortsiktige fordringer, etc. Disse behandles på samme måte som varelager, kundefordringer og leverandørgjeld. Netto endring behandles på samme måte som for de nevnte postene, eiendeler binder opp kontanter, mens gjeld frigjør kontanter.

Poster klassifisert som investerings- eller finansieringsaktiviteter

Her skal det korrigeres for poster som hører inn under investerings- eller finansieringsaktiviteter, men som påvirker resultat før skatt. Dette vil typisk være bokført verdiendring på

Hemmeligheten ligger i flyten

Ring oss på:
55 38 77 77

Uni Micro har utviklet et av Norges mest brukte regnskapsystemer.

Det er funksjonelt, innovativt, og brukervennlig. Vårt mål er å gjøre regnskapsføring så enkelt som mulig. Dette betyr at du får en total løsning tilpasset din bedrifts behov, der informasjonen flyter sømløst mellom de ulike modulene.

Det gir deg den gode arbeidsflyten.

Uni Økonomi er blitt kåret til best i test av PC World, fem år på rad.

«Vi er imponert over utviklingstakten i Uni Økonomi og i Uni24 spesielt. Selv de aller minste systemene får nå funksjoner som bare store selskaper har hatt tidligere. Uni Økonomi med Uni24 vokser raskt og er definitivt et system for fremtiden»

PC World Norge - aug. 2014

omløpsaksjer som påvirker resultatet, men som er en del av kontantstrøm fra investeringsaktiviteter.

Effekt av valutakursendringer

Alle resultatførte valutaeffekter trekkes ut i denne posten, da disse ikke påvirker kontantbeholdningen. Dette vil være valutaeffekter på alt fra kundefordringer og leverandørgjeld til langsiktige lån i utenlandsk valuta, samt også kontanter og bankkonti i utenlandsk valuta. Valutaeffekt på kontanter tas inn igjen på en egen linje nederst i kontantstrømmen.

Investeringsaktiviteter

Her spesifiseres alle inn- og utbetalinger ved investering i driftsmidler, immaterielle eiendeler, aksjer, obligasjoner, utlån, etc. Disse skal spesifiseres brutto, noe som innebærer at det for hver post er én linje for innbetalinger og én for utbetalinger.

Her skal utbetalt og innbetalt beløp fremgå, ikke netto gevinst/tap ved salg. Det er også viktig å huske å ta hensyn til eventuell leverandørgjeld ved investeringer eller kundefordring ved salg av investeringsobjekter som står ubetalt pr. periodeslutt.

Finansieringsaktiviteter

Her spesifiseres alle inn- og utbetalinger vedrørende finansiering av virksomheten. Innbetalinger som tas med her, er innbetaling av ny egenkapital, innbetaling ved opptak av nye lån og innbetaling av konsernbidrag. Utbetalinger som tas med er tilbakebetaling av egenkapital (nedsettelse), nedbetaling på lån og utbetaling av utbytte/konsernbidrag. Betalte renter på lån klassifiseres her, øvrige renteutgifter klassifiseres under operasjonelle aktiviteter.

Kassekreditt blir ofte sett på som en del av kontantbeholdningen. Denne skal imidlertid klassifiseres som en del av finansieringen av selskapet. Nettoendring i kassekreditt inngår dermed som en egen linje under finansieringsaktiviteter.

Valutaeffekter

Dersom selskapet har kontantbeholdning (kontanter eller bank) i utenlandsk valuta, vil valutakurs påvirke beholdningen som omregnes til norske kroner i regnskapet. Effekter direkte på kontantbeholdningen som følge av endringer i valutakurs, føres inn på egen linje i kontantstrømoppstillingen.

Steg 5 – kontroll av kontantstrømoppstillingen

Etter at kontrolloppstillingen er ferdig, er det enkelt å gjøre en kontroll av om den «går opp». Beregnet utgående kontantbeholdning (31.12) skal stemme med bokført beholdning i balansen. Ved avvik er det feil i kontantstrømoppstillingen.

Selv om denne kontrollen «går opp», betyr ikke det nødvendigvis at kontantstrømoppstillingen må være riktig. Det kan fortsatt være store klassifiseringsfeil mellom for eksempel kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter og investeringsaktiviteter. Slike feil kan ha stor betydning for brukeren av kontantstrømoppstillingen og bør ha like stort fokus som om at kontantstrømoppstillingen «går opp».

Oppsummering

Kontantstrømoppstillingen er en lov-pålagt del av årsregnskapet på lik linje med resultat- og balanseoppstillingen. Dette gjelder for alle virksomheter som ikke kommer inn under definisjonen av små foretak.⁶

Kontantstrømoppstillingen er som regel det siste som utarbeides før årsregnskapet skal avlegges. Dette medfører ofte at kvaliteten på kontantstrømoppstillingen blir dårligere enn øvrige deler av regnskapet. Vi mener at regnskapsprodusentene bør ha økt fokus på utarbeidelse av kontantstrømoppstillingen siden den for enkelte brukere av regnskapet kan være den viktigste komponenten.

Gjennom bruk av femstegsmodellen beskrevet i denne artikkelen, og med fokus på korrekt klassifisering mellom kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter, investeringsaktiviteter og finansieringsaktiviteter, vil kvaliteten på mange kontantstrømoppstillinger bli bedre.

Husk at også kontantstrømoppstillingen, på lik linje med resultat- og balanseoppstillingen, bør ha henvisninger til aktuelle noteopplysninger.

⁶ Regnskapsloven § 1-6.

Skal du kjøpe en bedrift, trenger hjelp med regnskap og skatt eller planlegger generasjonsskifte?

Vi har kompetansen.

Revisjon og attestasjonstjenester

- Ekstern (finansiell) revisjon
- Intern revisjon
- Borevisjon
- Attestasjoner til myndigheter

Regnskap og økonomi

- Regnskap, herunder IFRS
- Forretningsførsel
- Finansiering og budsjettering
- Management for Hire (regnskap-/økonomi, controller og lignende)

Skatt- og avgiftstjenester

- Bedriftsbeskatning, personbeskatning og merverdiavgift
- Internasjonal skatt
- Generasjonsskifte
- Expatriate tjenester

Transaksjonsstøtte

- Fusjon/fisjon/børsnotering
- Restruktureringer
- Finansiell due diligence
- Verdsettelse
- Sakkyndig redegørelser

Rådgivning

- Strategi og analyse
- Prosjekter
- Risikostyring og intern kontroll
- Prosessforbedring
- Informasjons- og kommunikasjonsteknologi
- Gransking og misligheter
- Management for Hire

* For noen av tjenestene er det uavhengighetsregler i revisorloven som kan begrense omfanget og innholdet i vår bistand til egne revisjonsklienter.

Oslo

Grant Thornton Revisjon AS
Bogstadveien 30
N-0355 Oslo

Tlf. 22 20 04 00

Faks. 22 20 04 10

e-post: oslo@grant.thornton.no

Oslo

Grant Thornton Consulting AS
Bogstadveien 30
N-0355 Oslo

Tlf. 22 20 04 00

Faks. 22 20 04 10

e-post: consulting@grant.thornton.no

Oslo

Grant Thornton Law advokatfirma DA
Bogstadveien 30
N-0355 Oslo

Tlf. 22 20 04 00

Faks. 22 60 28 00

e-post: gtlaw@grant.thornton.no

Trondheim

Grant Thornton Revisjon AS
Vestre Rosten 81
N-7075 Tiller

Tlf. 73 10 24 10

Faks. 72 89 65 09

e-post: trondheim@grant.thornton.no